

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 108

I Legislatura

Any 1982 (segon període)

Presidència
del Molt Honorable Sr. Heribert Barrera

Sessió Plenària núm. 50

Primera reunió
tinguda el dia 21 de setembre de 1982

SUMARI

S'obre la sessió a un quart i tres minuts d'onze del matí, sota la Presidència del M. H. Sr. Heribert Barrera, acompanyat de tots els membres de la Mesa. El M. H. Sr. President dóna la benvinguda a tots els il·lustres membres de la Cambra en aquest primer Ple després de les vacances parlamentàries, i els recorda que el 9 de setembre proppassat fou el 50. È aniversari de l'aprovació de l'Estatut de Catalunya de 1932 (p. 3220).

*Comença el **Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu** amb la intervenció del M. H. President de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol (p. 3220), que tracta primer de la política del Govern de la Generalitat pel que fa a la llengua i la cultura catalanes (p. 3220). També comenta les relacions amb l'Administració central, la qüestió dels traspassos i l'aplicació de l'Estatut (p. 3220) i la qüestió de les Diputacions (p. 3225). Tot seguit es refereix a la política econòmica que ha seguit fins ara el Consell Executiu, quant a les inversions pública i privada (p. 3228), ajuts i subvencions (p. 3228), la qüestió de l'atur i la crisi econòmica (p. 3228), i la qüestió dels desequilibris socials i territorials de Catalunya (p. 3232). Finalment explica la política de modernització del país (p. 3235).*

El M. H. Sr. President suspèn la sessió a tres quarts i un minut del migdia.

Sobre la sessió a un quart i tres minuts d'onze del matí sota la Presidència del M. H. Sr. Heribert Barrera, acompanyat del Vicepresident Segon i dels Srs. Secretaris Primer, Segon, Tercer i Quart. Assisteixen la Mesa l'Oficial Major, Sr. Pitarch, i la Lletreda Sra. Folchi.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat acompanyat dels H. Srs. Consellers Adjunt a la Presidència, de Governació, d'Economia i Finances, d'Ensenyament, de Cultura, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball, de Justícia, d'Indústria i Energia, i de Comerç i Turisme.

Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

Senyores i senyors Diputats, primerament voldria donar-los a tots la benvinguda en aquest primer Ple que celebrem després de les vacances parlamentàries, que espero que han estat les millors possibles per a tots vostès.

Voldria també dir-los que la Diputació Permanent no ha tingut necessitat de reunir-se cap vegada després de la sessió extraordinària que vam celebrar els primers dies d'agost.

Finalment, voldria recordar també que el dia 9 d'aquest mes es van complir cinquanta anys des de l'aprovació de l'Estatut de Catalunya de 1932. És una data important que em sembla que era bo evocar en aquesta sala, encara que fos només amb aquestes, tan simples, paraules, i que és llàstima que les circumstàncies actuals i la proximitat de les eleccions legislatives hagin fet que tots plegats potser no hi hàgim donat la importància que la significació històrica del fet mereixia.

Anem a passar ara al Debat sobre acció política i de govern, sobre l'orientació política general del Consell Executiu, més aviat que l'article 119 preveu que tindrà lloc a l'inici del període de sessions de setembre. D'acord amb el Reglament, aquest debat comença amb una intervenció del Molt Honorable senyor President de la Generalitat.

El Molt Honorable senyor President té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, l'any passat els vaig parlar sobretot del que havíem fet durant els dotze mesos precedents, i vaig dir que continuariem en la mateixa línia, cosa que hem fet. Enguany, en canvi, potser els parlaré una mica menys del que hem fet, i en tot cas ho faré dintre d'un context més genèric. Els vull parlar, concretament, de la Catalunya que volem fer, de la que durant aquests anys, aquests dos anys i escaig, hem mirat de fer, de quins són els punts en què creiem que avancem en el camí que ens hem proposat, i de quins són els obstacles amb què ens trobem —amb tota sinceritat vull parlar-los dels obstacles amb què ens trobem—, i vull fer això, vull fer aquest plantejament més general, perquè pot passar que les accions de cada dia difuminin les línies mestres d'un projecte polític, les línies mestres, que hi són. Jo comprenc que per a nosaltres mateixos, i més encara per als qui s'ho miren de fora del Govern, el fet que es vagin fent coses, coses concretes, coses puntuals, coses que en conjunt responen a un esquema i a un projecte, pot donar-se molt bé, repeteixo, que a través d'aquestes accions concretes

quedin difuminades les línies mestres d'un projecte polític.

Per tant, jo vull parlar d'això, i per tant vull dir-los que la nostra política durant aquests dos anys i quasi i mig —i en el futur volem que continuï essent la mateixa—, la nostra política ha estat orientada al fet que la nostra societat sigui una societat catalana; que sigui una societat, un país, políticament reconegut i institucionalment ben estructurat; que sigui un país capaç de crear riquesa i de repartir-la, capaç de crear treball, capaç, i això s'ha de dir en els moments presents també, de repartir aquesta riquesa i de repartir els sacrificis que el moment present imposa, capaç de lluitar contra els desequilibris i contra la marginalitat; que, per altra banda, sigui un país modern, amb vocació de modernitat i de racionalitat, i amb voluntat de projecció, i finalment, com a cinquè punt, que sigui un país capaç de jugar un paper eficaç a Espanya.

Jo he dit diversos cops des d'aquesta mateixa tribuna que el Govern de la Generalitat era i és un Govern nacionalista, i que per tant té com a objectiu fonamental la defensa del caràcter català del nostre país, per tant, la defensa de la llengua i de la cultura catalanes, de les nostres formes de vida, de la nostra consciència nacional. Tot això fet en el marc i en el ple reconeixement de la realitat de la societat catalana d'avui, de la seva complexitat i de l'origen no català d'una part important dels nostres conciutadans.

Aquesta política té una primera dimensió que és la relació amb l'Administració central: el tema de la llengua aplicat a l'ensenyament és un tema que no podem resoldre nosaltres sols en alguns aspectes; el tema d'aconseguir de debò una real autonomia cultural; el tema del respecte de la cooficialitat: el de les nostres festes tradicionals, em refereixo per exemple al calendari laboral; del reconeixement del català fora de Catalunya, etc.

Són tota una sèrie de coses en les quals no m'entretindré ara, però que ha estat necessari de discutir moltes vegades amb l'Administració central. En alguns d'aquests temes l'evolució durant aquest darrer any ha estat bona, en altres no tant. Ha estat bona per exemple, en tot el tema que fa referència a la llengua aplicat a l'ensenyament, malgrat uns intents evidents que en aquests últims temps hi ha de recuperació d'una competència, que segons l'Estatut és exclusiva nostra, la cultural —hi ha un interès de recuperació per part de l'Administració central, en alguns casos concrets que després miraré d'explicar-los—, però malgrat això existeix una real autonomia cultural.

En el camp, per exemple, de les nostres festes tradicionals, aquest no ha estat un any bo: es manifesta una clara voluntat per part del Govern central d'anar introduint festes, per diversos procediments, fins i tot els tractats internacionals, que siguin d'obligat compliment arreu d'Espanya en detriment d'allò que constitueixen les nostres festes, amb tot allò que de cara a les formes de vida i les nostres tradicions això significa.

En el camp de la cooficialitat, hi ha sectors en els quals hi ha hagut progressos, per exemple, la Telefònica, la Renfe. Hi ha sectors en els quals en canvi, no n'hi ha hagut, els aeroports, posem per cas, alguns sectors importants i considerables de l'Administració perifèrica de l'Estat, etc.

Però no m'aturaré tant en això com en una segona dimensió, que és la més decisiva, que és la interna o de la catalanització interna. I, encara que, evidentment, i m'hi entre-

tindrà d'una manera especial, aquí hi ha uns fets fonamentals que són els fets de llengua i de cultura, de tota manera deixin-me dir que la catalanització de la nostra societat no passa només per la llengua i la cultura, passa d'una manera molt i molt important perquè la nostra societat funcioni, perquè la nostra societat es manifesti d'una manera clara com una societat que es preocupa de tothom, de tota la gent que la compon. Per tant, la catalanització de la nostra societat no és només, i en certs aspectes no ho és principalment, un problema lingüístic i cultural, en el sentit estricte de la paraula cultural, en el sentit restringit, sinó que és un problema que abasta la totalitat de l'acció col·lectiva. I per tant, en tot allò del que avui parlarem, en el grau que es pogués deduir, en el grau que vostès poguessin concloure que hi ha hagut realment una tasca de construcció d'una societat que lluita contra els desequilibris, contra les discriminacions, contra els disfuncionaments, etc., en el grau que, realment, això, entre tots, i d'una manera especial el govern ho aconseguís, duríem a terme una tasca de catalanització, una tasca d'identificació dels ciutadans de Catalunya amb Catalunya, amb el que ha estat la seva tradició i amb el que és el seu present.

També hi ha altres coses que no són estrictament llengua i cultura, i de les quals ara jo vull fer, encara que sigui molt superficialment, una referència. Això que en diem les formes de vida, les formes de vida d'una col·lectivitat, que vénen donades pel que en podríem dir la pedagogia popular i la inserció social, per les festes, pel joc que hi juguen, joc social de les entitats, pels papers que s'assigna a la gent. Per exemple, ara, darrerament, unes enquestes amb motiu d'aquest moviment de retorn cap als llocs de procedència d'alguns catalans, d'alguns ciutadans de Catalunya d'origen no català, han estudiat alguns dels factors que faciliten o dificulten que es produeixi aquest retorn, a part els factors econòmics, evidentment, que són molt i molt decisius, i s'ha vist com, per exemple, hi ha normalment una oposició molt més forta al retorn a les ciutats d'origen de les dones, més que no pas dels homes, perquè en la nostra forma de vida catalana la dona té un paper —que ara no jutjaré si és millor o si és pitjor, perquè no em correspon—, però en tot cas és un paper que moltes dones d'origen no català valoren positivament; no és un tema lingüístic, no és un tema, en el sentit restringit de la paraula, cultural, però sí que és un forma de vida. Vull fer una petita referència, doncs, a aquest fet concret. En posaré un altre exemple.

L'altre dia, per exemple, vaig anar a Ripoll i vaig trobar que el barri —era el dia 11 de setembre— en el qual hi havia més banderes catalanes era un barri de forta immigració, un barri en el qual hi ha una penetració forta —això també s'ha de dir— del català, sobretot en les generacions joves, un barri en procés d'integració, però, evidentment, no era el que se'n diu un barri ripollès tradicional. Què passava? Passa simplement que, a través de l'acció de diverses persones i del mateix ajuntament, s'ha aconseguit introduir algunes coses que els fa sentir —en aquells dies, almenys, els feia sentir— molt satisfets, no a través d'un fet lingüístic, sinó d'un fet de civisme, d'un fet d'actuació dintre del propi barri, i això s'havia manifestat en un fet d'acceptació, precisament aquell dia 11 de setembre, un fet d'acceptació, fins i tot en els seus símbols i els seus signes externs, del fet nacional català. Per tant, no tot és llengua, no tot és cultura. Hi ha, fonamentalment, el fet

que la ciutat funcioni, que funcioni de manera equitativa. Hi ha aquestes i moltes altres formes de vida.

Però dit això, permetin-me que parli de llengua i cultura d'una manera especial, perquè, indubtablement, en la constitució de la nostra identitat com a poble, llengua i cultura han jugat sempre, i juguen, un paper determinat. Per tant, aquí, el Govern de la Generalitat, durant aquest any, i ja abans, ha dedicat un esforç molt important de cara a alguns objectius.

El primer de tots —ho repetim una vegada més, s'ha repetit molts cops, però no serà de més que ho tornem a fer—, es tracta que tots els ciutadans de Catalunya coneguin bé les dues llengües, i com que això s'ha de fer no d'una manera compulsiva ni d'una manera que pugui resultar traumàtica per a les generacions ja una mica més grans, això s'ha de fer bàsicament a través de l'acció a l'escola, i, per tant, això vol dir que serà un procés llarg —que ningú no es posi nerviós, que ningú no s'impacienti—, serà un procés que requerirà el pas d'una generació o potser de dues.

D'altra banda, també vull dir que és criteri nostre que aquesta política de coneixement de les dues llengües —que, de fet, en l'actual circumstància vol dir de coneixement, a més del castellà, del qual ja es té aquest coneixement normalment, que és, podria dir que fins ineluctable, hi hagi el coneixement del català—..., entenem que això s'ha de fer no solament —i és un matís important— pel que en podríem dir unes consideracions sobre la realitat sociolingüística —veig que molt sovint s'hi insisteix quan es parla del tema de l'ensenyament del català a l'escola, que s'ha de tenir molt en compte la realitat sociolingüística...; d'acord, però entenem que hi ha dues coses més essencials encara que aquestes. Una, un fet de justícia, Catalunya té dret, en justícia que la seva llengua tradicional, el que és la llengua pròpia, segons l'Estatut de Catalunya, sigui una llengua coneguda pels ciutadans de Catalunya, i no sigui, a més, arraconada, no entri en un procés que en podríem dir de marginalització irreversible, i això requereix que el seu coneixement sigui generalitzat. Però hi ha una raó encara més important, que és una raó de convivència. El dia que nosaltres aconseguim que, realment, tots els ciutadans de Catalunya coneguin les dues llengües haurem resolt molts problemes de convivència, fins i tot en temes tan delicats com és avui dia, en aquest moment concret, el tema de la feina, per exemple. És indubtable que avui hi ha bastants milers de llocs de treballs als quals és molt més fàcil accedir si es coneixen bé les dues llengües que no pas si se'n coneix només una. Imaginem-nos, doncs, el fet traumàtic, el fet, diguem-ne, de ferida en la convivència col·lectiva que representa que aquesta sigui una situació que no estigui prou ben resolta encara. Per tant, sense produir traumatismes, però, evidentment, amb tota la celeritat que es pugui, hem de mirar que aquest objectiu s'aconsegueixi.

De cara a això s'han fet tota una sèrie d'actuacions, ja iniciades abans però continuades i intensificades ara, a través de l'escola, en primer lloc. Aquí jo els dic que l'evolució, per exemple, que durant l'any 81-82..., és a dir, si ens situem, per tant, en comparació del que era la situació ara fa un any, hem de dir que l'ensenyament en català —total o parcial, i, de fet, molt més parcial que no pas total— ha augmentat en un 39,71%. En aquests moments, per tant, ens trobem que en el 22,35% dels centres escolars de Catalunya hi ha un ensenya-

ment total o parcial en català. Val a dir que aquest percentatge seria una mica més baix si en comptes d'aplicar-lo als centres escolars l'apliquéssim als escolars. En aquesta mateixa línia d'evolució, en aquest sentit positiva, hem de dir que hi ha hagut un increment important en la dotació d'especialistes de català, que ha passat de 811 l'any 80 a 865 el 81, a 978 el 82, etc.; que els cursos de reciclatge porten una bona marxa i també tenen una línia ascendent; que es van produint progressos importants pel que fa referència als llibres de text —per exemple, en aquests moments, en la primera etapa d'EGB no manquen llibres en català en cap matèria, en canvi continuem estant malament quant a llibres en català pel que fa referència a la formació professional.

Finalment, em vull referir al fet que darrerament el Govern de la Generalitat ha aprovat un decret la finalitat del qual és accelerar el fet que a Catalunya hi hagi el màxim possible d'escoles que des del punt de vista lingüístic siguin mixtes, és a dir, que hi hagi àrees, que hi hagi assignatures, que hi hagi classes que es donen en català i altres assignatures que es donen en castellà. Nosaltres sabem que a Catalunya hi haurà escoles —n'hi ha d'haver forçosament donada la realitat, allò que dèiem sociolingüística— en les quals l'ensenyament serà en castellà, naturalment amb la classe de català que està estipulat, però també n'hi haurà que seran en català, en aquest cas amb la classe de castellà, que també és prevista; però entenem que convindria que la majoria de les escoles de Catalunya, a fi de facilitar al més possible i al més ràpidament possible aquest accés a les dues llengües, que a tot allà on no fos difícil fer això per raons de realitat sociolingüística, que la majoria de les escoles fossin amb assignatures donades en català i amb assignatures donades en castellà. Aquesta és la intenció del nou decret que s'ha fet aquest estiu. Mentrestant, vostès saben, i suposo que aquest és un tema que deurà sortir en el transcurs d'aquest debat, que està pendent d'aprovació una llei sobre l'ús del català. És una llei en la qual hi ha hagut una gran lentitud, això és cert. També és cert, però, que aquesta és una llei —tenint present, a més, que les lleis són molt més irreversibles que no pas els decrets, i que no permeten tan fàcilment cap mena de retoc— que l'hem d'arribar a aprovar quan hem arribat a un acord total del màxim possible, com a mínim del màxim possible, no ja de forces polítiques, sinó de forces socials; però, en tot cas, aquesta és una evolució que ja s'ha anat produint, i és de creure que en un futur molt immediat es podrà arribar a l'aprovació d'aquesta llei.

Deixant de banda el tema de les escoles, he de dir que també en aquesta línia de normalització lingüística i cultural i de catalanització hi ha hagut una tasca important a través dels ajuntaments. Els ajuntaments pel seu compte, o almenys molts d'ells, ja havien iniciat i estan duent a terme tota una sèrie d'actuacions. Però a part d'això hi ha hagut la campanya de normalització, iniciada i promoguda per la Generalitat, que ha tingut una taxa d'adhesió dels municipis molt important, concretament en aquest moment el 97,2% de la població de Catalunya forma part dels municipis que s'han adherit a la campanya, i únicament hi ha uns 150 municipis que no s'hi han adherit, que són municipis petits, municipis per sota dels 1 000 habitants.

Els cursos de català per a adults han tingut també un progrés important, concretament n'hi ha de muntats, de cara a aquest

curs que ve, 873, dels quals 391 són per a castellanoparlants, o sigui, més del 40% són per a castellanoparlants.

A l'Administració ens trobem amb un fenomen una mica ambigu. D'una banda, he de dir que hi ha un progrés lent pel que fa a la utilització del català en molts òrgans de l'Administració perifèrica de l'Estat. Hi ha un progrés, però lent. I pel que fa a l'Administració autonòmica, hi ha un progrés molt més important, encara que no total. Nosaltres rebem sovint crítiques en el sentit que la catalanització de la nostra pròpia Administració, de l'Administració de la Generalitat, no és prou completa, que té falles i llacunes importants, i és cert. Però vostès han d'entendre que nosaltres en el curs d'un any i mig hem rebut més de 70 000 funcionaris, que d'aquests 70 000 funcionaris n'hi ha de tota mena, de tot origen, de castellanoparlants, de catalanoparlants; segur que també n'hi ha que tenen un cert recel inicial, de vegades important, enfront del fet autonòmic, i que, per tant, canviar això requerirà el seu temps, sobretot si ho volem fer tenint en compte allò que, per altra banda, també sempre se'ns exigeix, que és molt de respecte a no traumatitzar. En tot cas, de tota manera, malgrat això, malgrat aquesta lentitud en alguns aspectes, que jo reconec, malgrat això, en el camp concret de l'Administració autonòmica hi ha un progrés important des del punt de vista de catalanització.

Pel que fa referència a un fet absolutament essencial, que és el de la televisió, és evident que no podrem donar el gran salt qualitatiu fins que no tinguem el tercer canal. Aquest és un tema en el qual actualment a nivell català, a nivell d'aquí, del que depèn de nosaltres, s'està progressant. D'aquí a molt pocs dies nosaltres presentarem, a proposta del Consell Assessor, el projecte de llei per tal de fer l'ens de radiotelevisió aquí, a Catalunya. Però, de tota manera, tenim un altre punt coll d'ampolla, que espero que es podrà resoldre ràpidament i bé, i és que, com a conseqüència de la dissolució de les Corts Generals, el projecte de llei que aquest Parlament va aprovar i que després va presentar al Parlament de Madrid ha quedat de moment en suspens. De tota manera, nosaltres, de cara al tercer canal, seguim amb el nostre propòsit que a finals del 83 pugui estar disponible, i si l'aprovació de la concessió de les Corts Generals, del Parlament i del Senat de Madrid, no es retarda més enllà del mes d'abril o del mes de maig, espero que això, aquest compromís, el podrem complir.

En altres camps hi ha hagut també una actuació, de vegades no gaire significativa des d'un punt de vista, diguem-ne, en termes absoluts, en el cinema, però, en canvi, molt significativa des d'un punt de vista relatiu. De setembre a setembre el que s'ha fet en el camp del cinema entre doblatges, dobles versions, pel·lícules infantils en català, subtitulacions, etc., fa un total de 16 pel·lícules. És molt poc, ja ho reconec, però, en tot cas, és un increment significatiu, perquè aquest sí que era un camp en el qual abans estàvem pràcticament a zero, i, en tot cas, aquest és un camp també en el qual s'està adquirint una acceleració que permet pensar que es pot arribar a cotes sensiblement més altes en un futur bastant breu.

Un altre camp en el qual s'ha estat treballant des del punt de vista de catalanització és el de la cultura popular. Aquí sí que hi ha un gran esclat, un gran esclat que, vull subratllar-ho, no és tant un mèrit de la Generalitat, ni és un mèrit de les institucions en general, sinó que és, sobretot, un mèrit de la nostra

gent, del nostre poble, que s'ha llançat amb gran empena a la recuperació de les festes i a la vivificació i a l'actualització també de les nostres tradicions populars. És un dels camps en els quals aquesta capacitat d'iniciativa que, afortunadament, el nostre poble té s'està manifestant més, amb un ajut evident de les institucions, per exemple de molts i molts ajuntaments, i amb un estímul també important de la Generalitat, en coses molt puntuals, en el congrés que es va organitzar, que encara dura, a través de tota una sèrie de reunions sectorials. Aquest és un punt que està produint allò que dèiem, la introducció d'unes formes de vida, la introducció de molts sectors de població d'origen no català, o d'origen català però molt distrets respecte al que és la nostra essència com a poble, els està introduint de la manera bona, d'una manera no pas gens coercitiva, no pas gens reglada ni gens fins i tot, en certs aspectes, conscient, sinó d'una manera molt normal, gairebé molt espontània. Aquest és un dels punts més positius del nostre viure col·lectiu d'avui.

En un altre terreny, des de la Generalitat estem duent a terme una tasca de foment del llibre, del llibre català. Ja durant els darrers dos anys s'han dut a terme diversos tipus de suport. Últimament n'hem començat un altre, que és aquest que la Generalitat, segons el preu, adquirirà entre dos-cents i tres-cents exemplars per cada llibre que s'editi... Vull fer notar —aprofito aquest fet però, de fet, això és una cosa que es pot explicar en termes molt més generals— que l'acció de la Generalitat en aquest camp cultural ha de ser i és una acció poc intervencionista. Nosaltres no hem de dir: s'ha de fer aquest llibre o aquest altre, o el de més enllà. Nosaltres, els llibres que les editorials editen, els llibres que els autors fan, els que siguin, aquests són els llibres que nosaltres hem d'ajudar, als quals hem de donar suport a través d'una acció d'aquest tipus, i no pas a través d'una acció dirigida vers que es faci un tipus de llibre determinat i concret. I això, que ho poso i ho explico ara en el cas concret del foment del llibre, és el que ha de ser i el que és la nostra acció en general en la línia del foment de la cultura catalana.

Tot això es fa, i altres coses sobre les quals no em vull allargar més per no cansar-los, però ja he dit que tot això cal fer-ho i procurem fer-ho tenint en compte la realitat no homogènia de la població catalana. Per tant, això, ho hem de fer no forçant les coses. Un procés d'aquesta mena és un procés que necessita temps. Ho hem de fer respectant les aportacions culturals d'origen no català que hi ha a Catalunya, i col·laborant-hi, cosa que fem; s'ha de fer tenint com a norma essencial el manteniment i l'enfortiment de la convivència.

Jo ja sé que alguns sectors i persones diuen que hi ha una greu deterioració de la convivència. Jo crec sincerament que això no és veritat. Crec que això, en alguns casos, respon al desig més que a la realitat. Potser sí que hi ha qui li agradaria —per la raó que fos— que la convivència estigués deteriorada; en altres casos, potser respon a una certa tàctica de partit que em sembla perillosa. Però la realitat és que, a nivell de carrer i a nivell del viure quotidià, la convivència substancialment és bona. I vull dir que això no és mèrit del Govern de la Generalitat, això és mèrit de tothom. Això és la nostra societat que s'està manifestant en termes de convivència, en termes de diàleg, en termes de comprensió. Això és bo, això és mèrit de tots, i d'això entenc que ens hem de felicitar tots.

Voldria ara parlar-los d'aquest altre aspecte més institucional, que nosaltres volem una societat catalana que estigui políticament reconeguda, que estigui ben estructurada internament. El reconeixement polític de Catalunya el dona la Constitució, i el dona sobretot l'Estatut, o més exactament encara el donarà l'aplicació de la Constitució i de l'Estatut. I abans d'entrar en l'anàlisi del que ha estat aquest any des d'aquest punt de vista, abans d'entrar en aquesta anàlisi, jo els vull dir, perquè els adverteixo que en aquest punt hi ha coses —i vostès ho saben prou bé— que no ha anat prou bé, que malgrat això hi ha durant aquest any un procés clar d'afermament de les nostres institucions, de consolidació de les nostres institucions. Consolidar-se és durar i és durar d'una manera constructiva, d'una manera positiva, d'una manera no passiva, d'una manera activa fent coses, creant institucions, essent presents d'una manera efectiva en el conjunt de la societat i essent objecte d'un procés de gradual i creixent acceptació per part d'aquesta societat.

Jo crec, i encara que avui ja els he dit que no entraria potser amb tant de detall com altres cops he fet en l'explicació de les coses concretes que s'han dut a terme, de les accions concretes de caràcter econòmic, de caràcter social, etc. que s'han dut a terme, jo crec que aquesta presència de la Generalitat durant l'any passat s'ha incrementat i que la seva acceptació —i em sembla que estic especialment ben situat per a palpar-ho— ha estat també creixent.

Però, dit això, també hem de dir que, des del punt de vista de l'aplicació de l'Estatut, el darrer període, aquests últims dotze mesos, en molts aspectes no han estat bons. Els traspassos han estat molt encallats fins ara, darrerament, aquestes últimes setmanes, en les quals sembla que s'han tornat a activar; i en un altre gran capítol, un altre gran capítol molt decisiu, que és el de les valoracions, es va aconseguir un resultat, que continua vigent, que va ser bo, però de tota manera ha quedat poc o molt en suspens d'una banda, per l'esmena a la totalitat que el PSOE ha presentat al Projecte de Valoracions que hi havia al Congrés de Diputats i que, evidentment, tot això ara ha quedat, diguem-ne, en suspens com a conseqüència de la dissolució de les Corts. Hi ha hagut, repeteixo, aquest resultat bo, però per aquesta circumstància i una mica també en general per tota la situació d'intent de recuperació que hi ha des de l'Administració central, de tota una sèrie de concessions que s'havien fet en els primers moments, en els primers anys, això ha quedat momentàniament una mica amenaçat, encara que he de dir que fins avui les relacions econòmico-financeres amb l'Administració central han funcionat relativament bé.

Jo no els parlaré ara —després em veuré obligat a fer-hi una referència tan curta com pugui —de la LOAPA ni del Projecte de Llei de la mateixa inspiració que se'n deia, vostès ja ho saben, la «Loapilla», que afortunadament no va tirar endavant, ni tampoc d'altres projectes legislatius, diversos en podria dir. Un d'ells —només un—, per exemple, el del medi ambient; tots ells són projectes que s'inspiren en un criteri molt restrictiu, en un criteri molt de recuperació, com deia, i en darrer terme, evidentment, en un criteri que el que busca és retallar el nostre Estatut, almenys el nostre Estatut com nosaltres l'entenem, i en dir nosaltres em sembla que he de dir tot el Parlament aquí present, perquè naturalment tots ens

coneixem i tots sabem com hem col·laborat durant molt de temps i durant molts anys, i en circumstàncies en què hem estat molt junts en aquestes discussions de l'elaboració de l'Estatut. No els parlaré d'això ara, però sí que els he de dir que en tot l'àmbit de l'Administració central hi ha una actitud reticent, no ja només envers la nostra autonomia, sinó envers les autonomies en general, però indubtablement envers la nostra d'una manera particular. Perquè, diguin el que diguin les lleis, i es decideixi el que es decideixi des d'un punt de vista polític, i siguin quines siguin les homogeneïtzacions que es vulguin fer, el que és indubtable és que, en la idea i en el pensament de la gent aquí, a Catalunya, però ara em refereixo sobretot a fora de Catalunya, la nostra és una autonomia especial. I que quan hi ha aquests intents, com deia, de recuperació, no es pensa en segons quines autonomies sinó que es pensa d'una manera molt fonamental en la nostra. Exposaré alguns exemples d'aquests intents de recuperació. Per exemple, intents alguns d'ells que són molt poc importants des d'un punt de vista del volum econòmic que representen o de la transcendència immediata que representen però sí que són molt significatius en la intenció i les conseqüències que amb el temps poden tenir. Per exemple, un decret sobre les inversions de caràcter cultural a realitzar amb motiu del cinquè centenari de la unitat d'Espanya. Sota aquest títol, tan pompós d'altra banda, què hi ha? Bé, jo crec que hi ha un intent més d'aquesta política que hem denunciat molts cops, que intenta laminar la Generalitat i l'autonomia en general entre el poder de l'Administració central i el poder local, i en aquest Decret s'arriben a dir coses com les següents, és a dir, consisteix el Decret en què, amb motiu del cinquè centenari de la unitat espanyola, aquest any —el 82— però també els anys successius, i això s'ha d'enllaçar, segons sembla, amb el cinquè centenari del descobriment d'Amèrica, l'Administració central aportarà uns diners suplementaris a l'acció cultural, però aquesta acció cultural evidentment no s'ha de fer de cap manera a través de les Comunitats Autòniques, que en tot el Decret no surten, no la Generalitat, evidentment, sinó cap Comunitat Autònica, perquè diu que les entitats locals, ajuntaments i diputacions són les més idònies per a dur a terme una acció de caràcter cultural.

Naturalment, si resulta que a nosaltres ens han donat, amb l'Estatut d'Autonomia, competència exclusiva en la qüestió cultural, això ens ha de resultar xocant i hem de veure evidentment, no solament un intent de laminació, sinó també aquell intent que es manifesta en tantes altres coses de recuperació a base de creació de nous organismes, de noves activitats que, de mica en mica, vagin rosegant el que eren les activitats, diguem-ne, ja establertes i que són les que es van traspasar en el camp cultural.

Un altre decret molt més conegut que no pas aquest, que ha donat lloc a moltes més discussions. És això que se'n diu «la Loapa esportiva», és a dir, el decret sobre competicions esportives internacionals, que és molt més restrictiu que les normes que regien en l'època franquista, molt més restrictiu. I aquest Decret, a més, concretament, va sorgir, és possible que hagués sorgit també perquè forma part d'aquesta política de fons, però, de fet va sorgir, concretament la guspira que va provocar va ser que, a algú a Madrid, va caure molt malament una iniciativa tan ingènua, tan ingènua però amb tant d'èxit

popular i de ressonància internacional com va ser el Mundialet. Bé, jo l'únic que els vull dir, i que consti que no em sento pessimista respecte al futur, pel que després els explicaré, però jo l'únic que els vull dir és que si la política de concertació autonòmica iniciada el mes de juliol de l'any passat prossegueix —parlo en condicional— com fins ara, l'Estatut es veuria molt i molt seriosament afectat. Tant és així que, des de la perspectiva autonòmica, i des de la perspectiva del Govern de la Generalitat, creiem que és bo que hi hagi eleccions generals perquè cap dels dos grans partits estatals que varen fer la concertació no estava en condicions d'inflexionar la política autonòmica que van iniciar fa quinze mesos, fins i tot potser si algun d'aquests partits o gent, molta gent, dins de cadascun d'aquests partits, pensava que seria bo d'inflexionar-la, doncs no estava en condicions de fer-ho, o no els interessava fer-ho amb la conjuntura política que hi havia. Després de les eleccions això no pot anar pitjor, més aviat si hi ha d'haver algun canvi ha de ser per a millor. Després de les eleccions això pot canviar, especialment si, com espero, el Tribunal Constitucional es fa ressò dels nostres recursos.

Malgrat tot això, que té l'aspecte, diguem-ne, el teló de fons més negatiu de la situació en la qual ens hem hagut de moure, malgrat tot això, hem mirat de mantenir oberta la possibilitat de negociació, tant amb el Govern central com amb el PSOE, he de dir que amb poc resultat. Però en un altre terreny hi ha hagut més resultat, en un altre terreny en què el Govern de la Generalitat ha procurat mantenir al marge del clima negatiu de la discussió sobre la LOAPA la resta de les seves relacions amb l'Administració central. I, malgrat aquesta actitud de recel creixent per part d'un sector dels funcionaris, i d'aquesta política de recuperació, ho hem aconseguit en molts camps, per exemple en el de l'ensenyament. No més enllà d'aquestes últimes setmanes s'han produït fets positius en el camp de l'ensenyament com, per exemple, que el nostre Decret sobre l'ús de la llengua en l'ensenyament fos ben acceptat i no tingués cap mena de contradicció, que els temes que teníem en discussió, en una cosa tan important com l'alta inspecció, s'hagin resolt també d'una manera favorable al punt de vista de la Generalitat; que també, per exemple, s'hagi deixat de posar la proa en un tema com era la incorporació del català a les proves d'accés a la Universitat. Tot això són coses aconseguïdes durant aquest mes d'agost, a primers d'agost i a finals d'agost, i que demostren que, malgrat això, hi ha hagut la possibilitat d'una progressió eficaç en molts camps de l'Administració, més enllà, diguem-ne, de les discussions polítiques centrades entorn del tema bàsicament de la LOAPA.

I com això, com això de l'ensenyament, hem tingut resultats positius en el camp de la política lingüística, una mica lligat amb el que he dit de la reconversió industrial; en el de les transferències econòmiques; en el de la política hospitalària de la Seguretat Social... Aquest era precisament un dels camps en els quals vàrem tenir, ara fa un any, ara fa deu mesos, més dificultats, vàrem trobar-nos amb més bastons a les rodes, i és prou important, imaginin-se el que representa, per exemple, la Seguretat Social; en el control alimentari. Ara mateix acaben de produir-se uns plantejaments que representen una obertura important des del punt de vista del que pot ser la policia autonòmica, tots els temes relacionats amb la policia, que es deriven de l'Estatut. Hem trobat finalment —no és que

sigui molt important però de tota manera val la pena esmentar-ho per la transcendència que té aquest tema concret— un clima més favorable a nivell de televisió, fins i tot per tal que novament, després de l'increment que s'havia produït a finals del 80, començaments del 81, i que després havia quedat interromput, novament hi hagi major presència de la llengua catalana a la televisió, i sobretot en uns camps concrets i en unes hores concretes als quals nosaltres havíem donat molta i molta importància.

El cas és que jo, doncs, els volia subratllar aquest fet que, malgrat la situació políticament i institucionalment conflictiva, la fluïdesa de la nostra relació, tant en el terreny de les competències com en el terreny econòmic, amb l'Administració central s'ha pogut, substancialment, salvar. I, en aquest sentit del que ha de ser i del que hem volgut que sigui la nostra relació amb Madrid, jo vull dir-los el següent —i aquesta definició és important de cara a comprendre la nostra política. La nostra política s'ha basat, i s'hi basarà, a trobar una fórmula que combinés al més positivament possible dues necessitats: una, la de poder negociar amb el poder a Madrid, i, segona, la de poder actuar eficaçment a Catalunya. La nostra finalitat no és l'enfrontament, que això quedí clar —algunes vegades es titlla el Govern de la Generalitat d'haver buscat l'enfrontament—, no el busquem, no ens interessa, no hi guanyarem res i hi sortirem perdent. Nosaltres volem negociar amb Madrid, i volem poder actuar eficaçment a Catalunya.

La fórmula política que ens permeti millor de dur a terme aquesta doble acció, aquesta és la que entenem que és de l'interès de Catalunya. De vegades, aquesta fórmula, l'hem pogut cercar en un marge de moviment important, però he de dir que, durant tot el que va d'any —l'any 82—, aquest marge ha estat més estret que no era abans. I, a més, amb un agreujant, que no tenia pròpiament alternativa, perquè la política autonòmica, que és la decisiva de cara a la definició d'aquesta fórmula, que pot combinar al més òptimament possible o de vegades, al menys malament possible, aquesta doble necessitat de Catalunya, la possibilitat d'una alternativa a partir del moment que la política autonòmica era el resultat d'una concertació entre els dos grans partits del Govern que hi havia a Espanya, d'una manera immediata no hi era.

El cas, doncs, és que hem treballat en condicions prou favorables fins a mitjan l'any 81, amb dades menys bones a partir d'aquell moment, i amb dades més restringides ja darrerament. I la veritat és que no coneixem les dades amb què haurem de treballar en un futur immediat i, per tant, això, pel que fa a mi —naturalment, el debat pot portar que n'haguem de parlar—, parlar d'aquest futur immediat, pel que fa referència a aquesta fórmula que combini aquestes dues necessitats de Catalunya, pel que fa a mi, això no és un tema d'avui.

De fet, el que ha passat —i em sembla que val la pena que reflexionem sobre això— és que s'han complert unes previsions que molts havien i havíem fet i que van inspirar la nostra política al començament de la meua presidència, aquella política que va merèixer certes ironies —i potser les mereixerà ara—, que anomenàvem de «peix al cove». Les previsions d'aquella s'han complert; eren unes previsions que consistien a creure que, després d'una etapa d'obertura en el tema autonòmic n'hi havia una altra de tancament. Això ja va passar en la República d'una manera manifesta i, en part, és lògic que

passi perquè forma part dels estats d'ànim col·lectius, i ara estem en un moment de tancament. Però jo crec que si Catalunya, en el seu conjunt, és a dir, com a societat —no com a Govern o classe política, sinó com a societat—, continua manifestant una voluntat autonòmica increbantable, que l'autonomia sigui quelcom seriós per a nosaltres —que ho és, que ho ha estat i ho és i ho ha de continuar essent—, si continua fent funcionar bé la seva mateixa Administració, que crec —modestament— que, bàsicament, funciona; si continuem tenint una bona convivència —això és essencial—, i si som capaços d'agermanar la nostra reivindicació nacional amb les paraules i els actes en la construcció d'una societat espanyola democràtica i de progrés, crec que podrem superar aquest moment de tancament que es produeix més enllà de Catalunya.

Comprenc que, quan jo dic que entenc que, ara com ara, a Catalunya, aquestes circumstàncies es donen, ja m'imagino que no recullo l'aprovació, el consentiment o l'acord d'una bona part del Parlament, però, en tot cas, aquest és el meu criteri, i, per això, fem el debat, perquè vostès em diguin en què creuen que realment aquestes condicions no es donen.

En aquest mateix sentit de com les coses que no es fan, o que no es poden fer en el seu moment, després costen molt, cal situar un tema bàsic per a la bona estructuració política interna de Catalunya, que és el de les Diputacions.

Aquest tema —ho diem amb tota rotunditat— era totalment al nostre abast durant el 77, 78 i 79. Per les raons que sigui, en aquell moment aquest tema no es va rematar, per dir-ho així, i ara cada cop és més difícil. Personalment, era conscient, a la primavera del 80, a mitjan 80, que probablement érem al final del moment en què l'absorció de les Diputacions o el pas a una clara dependència seva a la Generalitat s'acabava, i d'aquí que els explico ara una mica a posteriori la meua pressa sobre aquest tema durant els mesos de maig i juny del 80. Per raons diverses, que, si ho volen, poden discutir, però que avui ja no són actuals, la nostra política, ni aleshores ni més tard, llavors de la llei de Diputacions que es va votar en aquest Parlament no va prosperar, i, de fet, és poc el que s'ha pogut aconseguir en aquesta línia de traspassos, bàsicament servei d'incendis, els mossos d'esquadra, i no gaire cosa més —alguns convenis—, no gaire cosa més.

De fet, l'any passat, com vostès recorden, amb motiu d'aquest mateix debat es va votar una resolució sobre traspassos graduals de serveis concrets —no pas de tots— que tampoc no donaren resultat per un motiu principal: perquè el decret que el ministre —aleshores ministre— Martín Villa va fer per tal de fer possible aquests traspassos va deixar oberta la possibilitat que els funcionaris traspassats poguessin tornar sempre que volguessin a les Diputacions, i això crea en aquestes institucions —les Diputacions— una situació d'inseguretat que els fa difícil poder accedir que aquests traspassos es facin.

He de dir que, a part del tema general que significa la manca d'una definitiva —que amb el temps espero que s'aconsegueixi— estructuració política de Catalunya que superi molt aquest fraccionament polític i administratiu, en el qual correm —i en el qual ja hi som— perill de caure més encara, el fet que no s'hagin pogut fer alguns d'aquests traspassos ha perjudicat seriosament la Generalitat en alguns punts concrets —punts concrets que, d'altra banda, són molt poc importants per a les

Diputacions—, per exemple un d'ells: per a nosaltres, de cara a la nostra política industrial, seria molt essencial poder disposar del laboratori d'assaig de la Diputació de Barcelona que, lògicament —hi està tothom d'acord i la mateixa Diputació ho diu—, hauria d'ésser de la Generalitat. Però a causa d'això no s'ha pogut fer aquest traspàs i anem camí, mentre això es va retardant, d'anar creant serveis duplicats, cosa que és molt dolenta, efectivament, i haurem de fer un esforç decisiu, jo penso sincerament que podrem comptar amb la col·laboració, amb la comprensió de les Diputacions, per tal de veure si, finalment —quasi diria *in extremis*—, abans de caure definitivament en aquesta línia de la duplicació i amb un cert sentit de la irracionalitat, això ho podem evitar.

Si he de ser absolutament sincer, bo i subratllant la gran importància que ha tingut aquest aspecte concret del decret del ministre Martín Villa, de tota manera he de dir que hi ha uns altres motius també principals.

L'un és que tota institució, lògicament, tendeix a defensar-se, i cada vegada dos partits defensen i miren d'enfortir les seves plataformes de poder, encara que això no sigui ben bé congruent amb el mateix programa. Això passa. I l'altre motiu que volia esmentar és que l'actual política d'involució autonòmica té un fort component provincialista. I allò que ens havíem plantejat de mirar de superar la divisió provincial és una cosa que, en aquests moments, des de la política autonòmica que es fa des del centre —vull dir des de Madrid—, és una política que està absolutament en la posició oposada. Hi ha, per exemple, una manifesta voluntat de reforçar les Diputacions. Fins i tot —hi ha prou exemples d'això per a il·lustrar-ho a expenses de les Comunitats Autònomes— no només ni principalment en els aspectes a base de traspàsos que els pugui fer l'Administració central, sinó a expenses de les Comunitats Autònomes. I aquest reforçament del provincialisme val a dir que es manifesta en altres coses que no tenen res a veure amb les Diputacions —ho dic només ara per a exemplificar-ho. Es manifesta, per exemple, en el desdibuixament que hi està havent, que s'està produint, per l'acció de la mateixa Administració central, de la figura del delegat general, a benefici dels governadors. Durant aquest any, si hem de passar comptes, per dir-ho així, del que s'ha produït de setembre a setembre, una de les característiques de l'actuació de l'Administració central ha estat desdibuixar el delegat general en benefici dels governadors, i, això, he tingut interès a poder-ho comprovar, poder-ho compulsar, fins i tot amb converses directes amb persones molt interessades, no passa només a Catalunya, passa també —almenys d'una manera clara i evident— a Galícia i passa a Euskadi.

Bé, sobre aquest tema de les Diputacions, el Govern de la Generalitat hi continua insistint i confia que, tard o d'hora, es produirà una situació que permetrà trobar una solució i evitar així el fraccionament polític i administratiu que hi ha a Catalunya, el qual, de fet, correm el perill d'incrementar.

L'estructura interna de Catalunya requereix una altra cosa, tant o més important que el tema de les Diputacions, que és la col·laboració amb els ajuntaments.

En aquest punt concret, el balanç és positiu, -i ara explicaré per què és positiu, però abans vull fer una precisió a fi d'aclarir algun possible malentès. La política de l'Administració central, que en bona part es manifesta també en els pactes autonò-

mics del mes de juliol de l'any passat —per això deia abans jo que moltes vegades hem tingut una difícil alternativa, donat l'acord que hi havia entre els dos partits principals espanyols—, pretén reforçar l'administració municipal a expenses de l'Administració autonòmica. En part, això és correcte i és ben vist per la Generalitat. És correcte en el grau que correspon a una política de reforçament de l'autonomia municipal. És evident que si hi ha coses que han de passar del que fins ara havien estat competències de l'Estat als ajuntaments perquè ho comporta una política d'autonomia municipal, això no solament ho perd l'Estat central, l'Administració central, ho perd també la Generalitat.

Això no passa només amb els ajuntaments. Per exemple, nosaltres ens havíem pogut fer la il·lusió temps enrera, quan parlàvem del futur Estatut en termes una mica abstractes encara, que tindríem unes competències en qüestions de justícia, posem per cas, més importants que no pas les que tenim. Però aquí sí que no podem donar la culpa a ningú. A partir del moment que nosaltres hem jugat la carta de la independència del poder judicial, no solament el Ministeri de Justícia a Madrid sinó també la nostra Conselleria de Justícia i la Generalitat han perdut unes possibilitats d'actuació en aquest camp. Doncs, de la mateixa manera, en el grau en què hi ha d'haver —i des de la Generalitat, hi estem plenament d'acord— el reforçament de l'autonomia municipal, en alguns aspectes, això té una repercussió de minva, de disminució del poder directe de la Generalitat.

Ara bé, també hem de dir una altra cosa, que és que es manifesta d'una manera tan evident, quasi tan escandalosa de vegades, amb allò que es veu que es fan les coses dos dies abans, o que es fa a través d'un decret que un comprèn molt clarament que ha estat fet amb posterioritat, encara que després s'hagi datat amb anterioritat; es traspassen competències, a vegades competències importants, les quals ningú no ens havia dit que es traspassarien mai, cuita-corrents —ho repeteixo— als municipis, just en el moment en què nosaltres hem de rebre una transferència de l'Administració central. De fet, això respon a aquella política d'eliminació, de la qual tantes vegades he parlat, que recordo que vaig denunciar per primera vegada quan vaig tenir una entrevista, el mes d'abril de l'any passat, amb el President del Govern: en sortir vaig denunciar que s'anava cap a aquesta política d'eliminació. Es va crear aleshores una gran reacció, es va dir que això no era cert, vàrem tenir la prudència, doncs, d'esperar un temps, a veure si realment es confirmaven els nostres temors; els he de dir que aquesta política d'eliminació és un fet, que els nostres temors són reals.

I, això, naturalment, obliga la Generalitat a reaccionar i pot provocar discussions de competències i dades d'influència. Però més enllà d'aquest fet, que jo confio que s'anirà aclarint i que convé que s'aclareixi perquè així no hi hagi cap malentès amb els ajuntaments, la qual cosa no convé ni a ells ni a nosaltres, i, més enllà d'aquest fet, la col·laboració efectiva de la Generalitat amb els ajuntaments ha estat bona, va a més, és cada cop més intensa i millor i, a més, és voluntat del Govern de la Generalitat que així sigui.

Jo els donaré algunes dades, bàsicament una, per demostrar..., una, sobretot, perquè és la que és més fàcil de quantificar i perquè, per tant, amb menys paraules, pot quedar més

ràpidament explicat el que vull dir. Per exemple, quan nosaltres, la Generalitat, vàrem tenir la idea —a més, això, ho agraeixo aquí, en aquest mateix Parlament, i, per part de representants de diversos partits de l'oposició, va ser qualificat com una iniciativa positiva, discutida en alguns punts concrets, però positiva fonamentalment— de mirar d'activar, diguem-ne, d'agilitzar i, de fet, d'incrementar moltíssim el crèdit que a través de les Caixes es donava als ajuntaments.

Això és una política de col·laboració que ha donat un extraordinari resultat. Tinguin present que, des d'aproximadament el mes de març de l'any passat fins al 31 de juliol d'enguany, la quantitat de diners que s'ha vehiculat per aquest procediment cap als ajuntaments, cap als ajuntaments catalans, ha estat —a ajuntaments i també a Diputacions, però, molt bàsicament, en una proporció molt alta, ajuntaments— de més d'11 000 milions de pessetes.

Jo em vull aturar un moment en aquest punt, perquè algunes vegades s'ha dit, amb manifesta injustícia i amb manifesta ofensa a la veritat, diríem, que en aquest camp concret la política de la Generalitat no havia estat prou imparcial. Això és fals, i com que és una cosa fàcil de comprovar... Ja s'ha dit moltes vegades, però, en el futur, si es continua dient això, i més, després de les xifres que llegiré, haurem de dir que no és que sigui una falsedat, sinó que és una mentida, el que es diu i qui ho digui, perquè els préstecs concedits pel conveni Generalitat-Caixas d'estalvis durant l'any 81, que van pujar a 7 600 milions de pessetes, es varen repartir a base que el 42,2% va anar a parar a ajuntaments socialistes, el 16,5 va anar a parar a ajuntaments comunistes, el 15,1 va anar a parar a ajuntaments convergents i el 6,5 va anar a parar a ajuntaments independents, i el 16,4 va anar a parar a altres corporacions, que vol dir: la Corporació Metropolitana de Barcelona, que en va treure el 5,4%, i la Diputació de Lleida, que en va treure el 4,4%. O sigui que dues entitats que, evidentment, no tenen presidència ni majoria convergent, i molt n'hi falta, van ser les que van treure també més tall, diguem-ne, d'aquesta aportació a això que se'n diuen altres corporacions, que realment vol dir Diputacions i Corporació Metropolitana.

La situació a l'any 82 és parcial, perquè l'any no s'ha acabat, naturalment. Hi ha un simple canvi, i és que les Diputacions i la Corporació tenen una participació molt més petita, i això fa que es beneficiïn tots els altres, especialment els ajuntaments socialistes, que arriben a tenir el 48% dels préstecs concedits; el 48%, o sigui, gairebé la meitat. Per tant, qualsevol acusació que es faci en aquest sentit és un manament, un manament clar a la veritat.

Vull dir-los que, a més, això està així perquè s'ha de fer així, perquè lògic és que els ajuntaments en els quals hi ha més dèficits, i que, d'altra banda, són més grassos, tinguin més participació en aquesta política d'ajut que, des de la Generalitat, s'ha mirat d'instrumentar. I és cert que aquests ajuntaments d'una forma majoritària són governats per majories socialistes, comunistes o de socialistes i de comunistes conjuntament. Per tant, jo no pretenc que nosaltres fem cap favor a ningú en absolut. Simplement, tenim en compte el que és la realitat, el que són els fets objectius, i a aquests ens ajustem. Però la realitat és aquesta. I la realitat, a més, és una gran col·laboració, que a més té una sèrie de repercussions en algunes coses que després, si veig que no els canso massa, els explicaré.

Naturalment, no s'acaba tot en qüestions de finançament. El que passa és que les altres coses són molt detallades, són molt esmicolades, són molt engrunades, i seria molt llarg, molt prolix d'explicar. Però, de totes maneres, algunes sí que els les puc dir. Per exemple, la col·laboració, els convenis en qüestions de biblioteques, en qüestions de museus... En aquests moments, per exemple, tenim en marxa vint-i-sis convenis per fer museus locals i comarcals; tenim en marxa vint-i-quatre convenis per fer biblioteques; tenim en marxa dues-centes seixanta-nou col·laboracions —dues-centes seixanta-nou col·laboracions— amb ajuntaments en matèria d'equipaments esportius...

Per tant, la col·laboració hi és. I, com sempre, repeteixo que és una col·laboració que s'ha fet en nom i en funció de l'eficàcia, de l'objectivitat, de les necessitats, no de cap altra consideració. Ara mateix, aquests dies, veig que la premsa parla de la rehabilitació dels cascs antics. Evidentment, aquesta és una política que està duent a terme la Conselleria de Política Territorial, en una pila de poblacions, però, no ens enganyem, bàsicament en tres, que són Lleida, Tarragona i Girona, que, evidentment, no són ajuntaments —com tothom sap— convergents.

Però així és com ha de ser, perquè si en algun lloc hem hagut de fer un esforç... També Tortosa, evidentment, que té un casc antic que s'ha de recuperar i que és molt important; també Súria, que també el té, i que és un poble molt més petit; també Calaf. Però allà on realment s'aboca més l'esforç, és en aquests ajuntaments, no per res, no per raons polítiques, sinó simplement perquè és on correspon, perquè és on, objectivament, correspon. En tot cas, sàpiguen que aquesta política de col·laboració amb els ajuntaments va bé; que, sobretot en les relacions directes que tenim amb els ajuntaments, es posa de manifest —ho he de dir, i em complau molt dir-ho— una voluntat de col·laboració i una voluntat de servir, de servir el seu poble, evidentment, per part dels alcaldes, que és molt honorable i que constitueix un dels factors positius del moment polític actual, i un dels factors que incidiran positivament, sens dubte, en el futur del nostre país.

Dit això, doncs, que fa referència al que abans n'he dit una societat políticament reconeguda i una societat estructurada políticament i internament, resolt també, o parlat ja, pendent del que després s'hagi d'afegir a través del debat, el tema de la política que ha de dur a terme una catalanització, o una recatalanització de la nostra societat, vull parlar-los ara dels dos altres aspectes: de l'aspecte de tipus econòmic, de tipus social, de la crisi econòmica, de l'atur, dels desequilibris, dels desequilibris socials, dels desequilibris territorials. Però, abans, deixin-me fer un molt, molt petit incís sobre un punt concret, que és important pel que he dit fins ara, sobretot pel que feia referència a l'activitat cultural, i que és important pel que ve ara, però que, a més, és important perquè és un element bàsic del nostre concepte de Catalunya, i un element bàsic, també, de la filosofia política que inspira el Govern de la Generalitat. I és que nosaltres, tant com intervenir d'una manera molt estricta, el que hem de fer és mirar d'estimular —orientar, ajudar sempre que calgui—, però amb una actitud de respecte, les iniciatives i estimular les entitats que ja existeixen a Catalunya.

Jo acostumo a dir en els meus discursos que cal reforçar, i, abans de res, respectar la capacitat d'iniciativa de la gent del

nostre país. Capacitat d'iniciativa que, afortunadament, existeix en tots els terrenys: en el terreny econòmic, en el terreny social, en el terreny cultural, en el terreny esportiu. Tenim la sort, i és una gran sort, que el nostre poble, en general, aquesta capacitat d'iniciativa, la té, i el resultat és una gran densitat d'institucions i d'entitats, una densitat alta, fins i tot a nivell europeu. És a dir, hi ha moltes, moltes, moltíssimes, la majoria de les regions europees, que tenen una densitat inferior a la nostra en aquest sentit, i això fa que Catalunya sigui una societat complexa, i una societat socialment rica. Això, ho tenim, això és bo, ha estat bo en el passat, perquè ha contribuït molt eficaçment a salvar la nostra personalitat durant tots aquests anys de dictadura. El país ha aguantat i s'ha defensat, precisament, per tota la vida i totes les activitats que han generat aquestes entitats i aquestes iniciatives; és bo, avui, perquè dóna solidesa i base a la nostra societat, i perquè, a més, dóna llibertat i dóna possibilitats de realització a la gent.

És a dir, una societat en què el fet de fer coses depèn d'un, o depèn de molt pocs centres de decisió, una societat on no hi ha proliferació d'àmbits i de nuclis d'actuació, és una societat pobra, però, a més, és una societat poc lliure. És una societat en què, en qualsevol moment —fins i tot democràticament, o pseudodemocràticament— es podria arribar a jugular la vitalitat i l'exercici de la llibertat i les possibilitats de realització de la gent. És bo, doncs, per al passat, és bo per al present i és bo per al futur, perquè és una garantia de pervivència i de llibertat. Naturalment que això cal complementar-ho amb una orientació, amb un enquadrament general; fins i tot, de vegades i en segons quins camps, amb una planificació, i així passa que el Govern de la Generalitat ha defensat una política de reconversió industrial, i que pretén regular els establiments comercials, i que ha definit una política de potenciament i de subvenció de les entitats culturals, i que ha creat un Institut Català de la Joventut, entre moltes altres coses. Tot això són iniciatives del tot necessàries, i que són les pròpies d'una acció de govern, però que quedi clar que la reconversió industrial ha fallat sempre quan no hi ha hagut empresaris, que la Llei de Comerç no serà útil als botiguers no professionals, que la creativitat literària pot ser ajudada però no engendrada pels poders públics, i que els joves s'agrupen i actuen d'acord amb els seus propis centres d'interès i no d'altra forma, i així ha de ser.

Per tant, nosaltres hem mirat de ser poc intervencionistes, hem mirat de potenciar, d'ajudar, sovint de subvencionar, hem hagut d'establir normes; de vegades, introduir criteris d'homologació; de vegades, introduir criteris de gestió, però, en últim terme, el que hem mirat és de facilitar una millor gestió del nostre teixit col·lectiu, deixant el màxim possible de marge a la iniciativa de les persones i de les entitats. I vull repetir-ho, abans d'anar endavant: en el nostre cas, aquesta actitud no és un fet secundari, sinó que forma part de la nostra filosofia política, i de la nostra visió de la realitat nacional catalana.

Bé, els volia parlar ara, doncs, d'allò que és la situació actual, des de la nostra perspectiva, tal com nosaltres veiem les coses, i del que s'ha fet durant aquests últims dotze mesos, en aquest camp que jo en dic de creació de riquesa. Política per a ajudar a repartir aquesta riquesa, política per a crear treball o almenys per a salvar treball, i jo hi afegia —i em sembla que ho comprendran, donades les circumstàncies— política capaç de

fer que el repartiment dels sacrificis, que inevitablement s'han de fer, sigui just.

Tot això, òbviament, equival a plantejar el tema de la crisi econòmica, el tema de l'atur. Com vostès saben —ho he dit molts cops, ho repetiré—, nosaltres hem actuat en aquest camp dintre de les nostres possibilitats, hem actuat en tres línies, o en quatre línies principals d'acció. La primera ha estat l'increment de la inversió pública, a través, sobretot, de dues accions. D'una, no en parlaré més, que és facilitar als ajuntaments i a les Diputacions l'accés al crèdit, especialment al crèdit de les Caixes d'estalvis. Això, va cap als 12 000 milions, el que s'ha facilitat en un any i mig, o, possiblement, en quinze o setze mesos, i l'altra és a través de l'acció directa del pressupost de la Generalitat.

Unes dades sobre això. Pressupost de la Generalitat, capítol VI, i, per tant, inversió real de l'any 81, eren 27 600 milions de pessetes. El de l'any 82 són 38 600 milions de pessetes, o sigui que aquí hi ha un increment d'un 40% aproximadament. Aquestes són dades, evidentment, equiparables. En trec el que fa referència al Pla d'Equipaments i al Pla d'Obres Públiques, en el qual cas, doncs, dels 27 000 passariem als 54 000, però no em semblen equiparables les dades i, per tant, les que proposo a la seva reflexió són això, de 27 000 a 38 000.

Tampoc no hi introdueixo un element que encara incrementaria molt més l'aportació de diner que, des de la Generalitat, s'ha fet a l'economia, que és el del capítol VII, el de transferències de capital, perquè aquí hi ha unes diferències clares entre la situació a l'any 81 i el que és ara la situació, a l'any 82.

Però, limitant-nos estrictament al capítol VI, l'increment és el que els dic: un increment realment molt important, i més si hi afegim, ho repeteixo, el deute públic de l'any passat, el Pla d'Equipaments Socials que aquest any pensem dur a terme, i, evidentment, també, el deute públic que es pugui fer a finals d'enguany.

D'altra banda, hi ha una cosa que em complau molt de subratllar, perquè és, em sembla, un índex important d'eficàcia, aquest, i és que l'índex d'aplicació del pressupost de la Generalitat a l'any 81 —i tot sembla indicar que també a l'any 82, malgrat que a l'any 82 arrosseguem la rèmor d'una aprovació molt tardana del pressupost— ha estat alt, ha estat sensiblement més alt que no ho era abans. Això és més diner efectivament gastat, no solament pressupostat, i, d'altra banda, és un índex d'eficàcia de l'Administració.

Jo els vull dir, només com un exemple, i, evidentment que un exemple, que una flor no fa estiu, però que, per exemple, a la província de Lleida, concretament a la província de Lleida, ens trobem que el que aquest any 82 gastarem en carreteres és un 80% més alt que el que s'havia gastat en l'any més alt dels últims deu anys —naturalment en pessetes constants. Repeteixo, una flor no fa estiu, és un exemple evidentment exagerat, no a tot arreu passa això, però, de tota manera, l'increment del diner que s'ha introduït com a inversió pública a Catalunya per la Generalitat, pels ajuntaments i per una millor aplicació del pressupost de la Generalitat, és molt considerable, i això, indubtablement —com després intentaré de demostrar-los— té una incidència en el camp de l'atur.

Després hem mirat de lluitar contra la crisi econòmica a base d'afavorir un increment de la inversió privada, cosa que, vostès ho saben perfectament, en el moment actual és molt

difícil i ho és més encara donades les limitades competències que en matèria de política econòmica té la Generalitat. Amb tot, d'un any ençà, de setembre a setembre, hem fet coses com les següents, de les quals els vull informar. Per exemple, la CARIC, d'una banda, va invertir, va ajudar a invertir, va avalar, millor dit, 2 500 milions de pessetes d'una banda, 700 d'una altra, ara, abans de final d'any, n'avalà 2 500 més, d'una banda, i potser, si les societats de garantia arriben a demanar-los tots i a comprometre'ls tots, 3 000 més. Representen 5 500 milions, que nosaltres ajudem, no donem, però ajudem que entrin dintre del procés de la inversió privada. De setembre a setembre hem facilitat a través de la computabilitat emissions d'obligacions per valor de 16 790 milions de pessetes —no compto aquí els 10 000 milions que també s'han introduït, però que formen part del deute públic de la Generalitat, aquests són a part— dirigits a les empreses, dels quals s'han col·locat més del 80%, que reparteixen aproximadament una mica més del 40% a les Caixes i una mica més del 40% al públic. S'han negociat, a través d'una acció que no ens dona cap competència però que sí que ens dona la força moral i política de la Generalitat, s'han negociat amb els bancs crèdits per valor de 1 200 milions de pessetes, exactament 1 208. S'ha mirat de facilitar —no s'han gastat encara—, s'ha posat a disposició del mercat 1 000 milions de pessetes per tal de facilitar la venda dels estocs de pisos, a condició que això comporti la construcció dels pisos, en el qual cas aquests 1 000 milions de pessetes representaria que haurien generat —està calculat així i així és—, 12 000 milions d'inversió. I en un camp... Perdó, que me n'oblidava: s'ha introduït també a la inversió privada, a través del finançament d'inversions d'empreses comercials, 4 500 milions de pessetes més. I en un camp en el qual la Generalitat no té el que se'n diu una competència exclusiva ni tan solament, per dir-ho així, directa, però en el qual —i haig de dir que en aquest aspecte jo n'estic molt i molt satisfet de com han anat les coses— hem tingut la possibilitat d'intervenir molt decisivament en una sèrie de casos, que és el camp de la reconversió industrial. El diner que ha entrat a Catalunya, d'una manera o d'una altra, a través d'avalis que han facilitat els préstecs o a través de subvencions a fons perdut, el diner que ha entrat a Catalunya de setembre a setembre ha estat molt important, i jo els donaré algunes xifres —evidentment les més importants— d'alguns d'aquests sectors. Per exemple, en el tèxtil, en el camp concret del tèxtil, el diner que ja ha entrat o que està compromès perquè entri en el moment que s'acabin d'articular o que s'acabin d'aplicar els acords puja a 17 100 milions; en el camp dels components electrònics puja a 2 900 milions; en el camp de la forja pesada puja exactament a 1 127 milions; en el camp dels electrodomèstics, línia blanca, puja a 15 100 milions.

A part d'això, hi ha un tercer punt que en el moment actual em sembla tan important com el que puguin ser les aportacions econòmiques que la Generalitat pugui fer, que és que ens hem dedicat a mirar de crear un clima favorable a l'activitat empresarial. I aquí sí que repeteixo que la Generalitat hi pot jugar i hi ha jugat un paper important, ben entès que per activitat empresarial entenc l'activitat de les empreses, i, per tant, vol dir que això és, al nostre entendre, de l'interès tant dels treballadors com dels empresaris. I és que jo els pregunto a vostès: quina acció hi ha més eficaç, contra l'atur dels treballadors,

que la de defensar la continuïtat de les empreses o la creació de noves empreses? Quan dic que hem procurat crear un clima favorable a l'activitat empresarial no em refereixo només al fet d'haver-nos oposat des de la Generalitat sense cap mena de complexos —cosa que potser fa dos anys era una mica difícil— als plantejaments hostils a l'empresa que fins fa ben poc eren dominants a Catalunya, i que encara no han desaparegut del tot, tot i que evidentment han minvat molt. No em refereixo només a això, em refereixo també a haver facilitat, en molts casos concrets que podria relacionar, i també en els plantejaments generals, a haver facilitat el diàleg de les parts socials i haver lluitat sense cap mena de por contra les nostàlgies d'alguns sectors patronals, com també contra alguns radicalismes sindicals, que han estat, els uns i els altres —les nostàlgies i els radicalismes—, molt contraproduents.

També em refereixo a tota una sèrie d'accions, d'iniciatives i d'instruments que comencen a representar ajuts cada cop més importants per a les empreses —ajuts no econòmics, vull dir, però sí tècnics i d'informació: a la mateixa CARIC, que a part de donar avalis i de facilitar crèdits està fent tota una sèrie d'estudis de subsectors; a aquesta entitat que acabem de crear, el Centre d'Informació i Desenvolupament de les Empreses, el CIDEM; a la mateixa Comissió Interdepartamental per a la recerca i la tecnologia, que a part de la seva finalitat fonamentalment científica dedica una part important dels seus recursos a estudis evidentment científics però molt aplicats als progressos tecnològics de possible introducció al món industrial; al suport que hem donat a les diverses iniciatives que hi ha hagut en el camp del disseny, etc.

Finalment hi ha un quart punt, que és el punt de l'ajut directe a través de subvenció a l'atur, sobre el qual en primer lloc el que faré serà donar-los unes dades: evidentment, vostès saben que aquí nosaltres no tenim unes competències reconegudes encara; que de fet, per tant, el que hem pogut fer, concretament les xifres que ara els donaré, són el resultat de l'acció directa de la Generalitat, no pas de cap transferència que se'ns hagi fet. Concretament, això ha representat, de setembre a setembre —deixo a banda el que s'havia fet abans, que havien estat 1 300 milions d'una banda i altres quantitats— han estat 800 milions, que es van fer durant l'últim trimestre de l'any passat, 1 500 milions, que s'estan fent ara, i 500 milions per ocupació comunitària, i 500 milions, 500 milions que s'han reservat també per a iniciatives per tal de paliar l'atur, però sobre base comarcal, a fi que sobre base comarcal els ajuntaments i la Generalitat, els sindicats i les patronals defineixin el que s'ha de fer en cada comarca en concret.

Hi ha hagut altres accions, l'aprofitament que hem fet jo em penso que prou aprofundit del Fons de Producció del Treball, que ens ha permès salvar aproximadament uns 2 000 llocs de treball, podria donar-los noms concrets d'empreses, d'empreses, d'altra banda, que jo estic segur que si haguessin hagut de fer-ho a través de l'acció de Madrid, a través del Fons de Protecció, però sense la Generalitat, no haurien tirat endavant, com per exemple, poso noms concrets, CATEX mateix, EMIASAL, per dir dos noms que han sonat bastant en aquests últims temps en el que en podríem dir la crònica sindical o la crònica conflictiva, o bé el Fons de Garantia Salarial, pel qual també s'han salvat moltes empreses que no s'haurien salvat sense la intervenció molt a peu del canó de la Generalitat;

poso un exemple, un, podria posar-ne molts més, però també d'aquests exemples que sonen perquè han arribat a transcendir i arribar a la premsa, que és el de Rania, posem per cas.

En aquesta mateixa línia, la Conselleria de Treball està mirant de potenciar tant com pot les cooperatives de joves, no tant potser per la transcendència econòmica que això té, que en té poca, sinó perquè indubtablement un dels temes que tenim més mal resolts en aquesta lluita contra l'atur és que l'atur juvenil, que és molt gran —després els donaré una xifra que ho demostra—, és, a més, enormement desmoralitzador. Per tant, tot el que es faci en aquest camp és doblement necessari, per raons econòmiques i per raons morals, i aquí s'està fent un esforç relativament recent però que està començant a donar els seus resultats, de la mateixa manera que esperem que molt aviat ho faci també aquest conveni de col·laboració que la Generalitat està negociant amb molts ajuntaments, per tal de coordinar la xarxa assistencial bàsica i orientar-la cap al suport que s'ha de donar a les persones en situació d'atur, especialment aquelles persones en situació d'atur que fa molt de temps que hi estan i que estan, per tant, en una situació desesperada.

Bé, nosaltres el que hem fet ha estat això, però ara jo voldria estendre'm una mica més sobre aquest tema, perquè em sembla que mereix una reflexió. Si s'ha dit tantes vegades, repetint una frase d'un distingit polític català, que «política és pedagogia», val la pena, em sembla a mi, que dediquem uns minuts a reflexionar sobre aquest tema. I si també un altre il·lustre polític, no català aquest, deia que «la veritat és revolucionària», val la pena que aquesta reflexió la fem dient la veritat, sigui o no sigui, la veritat, electoralista. Primera veritat: l'atur, l'atur en el que va del 31 de desembre a 31 de juliol d'enguany s'ha incrementat a Catalunya en 23 000 unitats, 23 000 persones. Val la pena de desglossar-les una mica, aquestes 23 000 persones, perquè són indicatives de quina és la situació. 12 000 procedeixen del camp de la indústria, 12 000. Per tant és veritat allò en què insistim i en què jo vull insistir d'una manera especial: la crisi nostra, bàsicament, és una crisi industrial, no la crisi de Catalunya, sinó la crisi del món, i concretament del món occidental, en el camp econòmic, és sobretot una crisi industrial. 10 500 procedeixen de persones joves, de joves que no han tingut cap treball, cap feina fins ara, i que ara s'han incorporat a l'atur directament perquè no han trobat feina. També confirma la gravetat del fet de l'atur juvenil. Hi ha algunes altres petites quantitats, però aquestes són les importants, 12 000 d'indústria, 10 500 de primer treball, i després hi ha un fet positiu, que és la disminució en 4 000 persones de l'atur en el ram de la construcció, i aquesta disminució, n'estic segur, no em consta però estic segur que no es produeix com a conseqüència de la construcció d'habitatges, de la construcció de pisos, sinó que es construeix perquè, realment, i això és un dels fets positius del moment actual català, realment l'esforç que s'està fent d'obra pública a Catalunya —la Generalitat el fa molt, els ajuntaments, durant el que va de l'últim any, han fet un increment també important d'obra pública—, l'increment d'obra pública que s'està fent a Catalunya és molt important i es manifesta en això: que contra pronòstic, perquè sempre diem, i a més és veritat, que el ram de la construcció és un o potser el més castigat, però contra pronòstic resulta que del 31 de desembre al 31 de juliol s'han

creat 4 000 llocs de treball, s'han recuperat 4 000 llocs de treball en el ram de la construcció, i, en canvi, la indústria i el primer treball han continuat anant cap avall.

Aquest és un primer fet d'aquesta veritat que deia. El segon fet que volia comentar és que la veritat és que hi ha una crisi general i profunda, que serà llarga, de la qual sortirem lentament i que sortirem més pels canvis en profunditat que es van produint que no pas per la política o per les mesures que es prenen. Això potser els polítics no ho hauríem de dir, perquè potser hem d'explicar que tenim, diguem-ne, la solució de tot, però no la tenim, i com que no la tenim i a més se'ns veu tard o d'hora que no la tenim, doncs val la pena i em sembla que és honest i és important que ho diguem.

Jo no pretenc amb això defugir cap debat ni eludir cap responsabilitat, assenyalant les coordenades mundials, ni les coordenades de la conjuntura actual, del canvi de moment històric, més que de conjuntura és de canvi de moment històric, no pretenc eludir res, simplement pretenc dir-los la veritat, perquè hem quedat que parlariem amb termes d'autenticitat. És a dir, la crisi fa vuit o nou anys que dura, i no ha sorgit enlloc —potser ha sorgit en el Japó, però en tot cas aquest és un cas de molt difícil exportació— una proposta econòmica i política capaç de superar la crisi. I jo deia fa pocs dies que el que Keynes fou pels volts dels anys trenta no ha aparegut encara, no ha aparegut, almenys no el coneixem. El que fou Roosevelt en el camp polític no ha aparegut tampoc, almenys no el coneixem. En el món desenvolupat, en el nostre món hi ha governs de tota mena i de tot color que fa anys que governen, de socialistes, de conservadors, de liberals, de demòcrata-cristians, i cap d'ells no ha resolt el tema, cap d'ells no ha resolt el tema, amb fórmules ben diverses i ben contradictòries, cap d'ells no ha resolt el tema. Això, així una mica irònicament podríem dir que és una sort i és una pena; naturalment, és una sort perquè evita, ja ho deia l'altre dia també, les volades de coloms dels uns i dels altres, les volades de coloms dels socialistes, les volades de coloms dels liberals, les volades de coloms dels conservadors, les volades de coloms dels comunistes. De fet, ara com ara, en el camp polític com a sistema global no la tenim, aquesta solució. Si volen després en parlar tant com calgui: em sembla que seria un debat útil. I en això, dic una sort amb un punt d'ironia, naturalment. I, naturalment, és una pena perquè vol dir que, ara per ara, no disposem ni d'una teoria ni d'una pràctica amb què es podria capgirar la situació.

Bé, senyores i senyors Diputats, es poden fer tots els comentaris que vulguin, però la realitat és aquesta, i, si és una altra, ja me l'explicaran, i hem quedat que diríem la veritat, i la veritat és humil. I jo penso que en aquests moments de tanta crisi, i tanta crisi no superada durant anys, anys i anys, i que sabem que durarà anys, ho sabem, explicar la veritat i presentar-nos davant el nostre poble amb la humilitat que calgui és el millor servei que li podem fer, en tot cas és la nostra obligació.

Bé, deia que no disposem d'instruments capaços de capgirar la situació. Ara bé, sí que tenim instruments per a anar-la millorant, i dintre de les possibilitats que l'Estatut li doni..., és a dir, instruments per a fer que la societat resisteixi la crisi, i que, per tant, de mica en mica es consolidi, i que de mica en mica es prepari per al moment en el qual efectivament, d'una manera, repeteixo, probablement més com a conseqüència de

fets que no són pròpiament polítics, sinó que són fets socials, fets tècnics, en aquell moment es donarà la possibilitat, no ja de resistir, que és el que hem de fer ara, sinó de superar-la definitivament, que estiguem en condicions de fer-ho. Perquè, senyores i senyors Diputats, hi ha països que l'aguanten relativament bé, la crisi, i hi ha països que estan en l'estricta fallida. Hi ha països que resisteixen, hi ha països que no resisteixen. Nosaltres hem de ser d'aquests que resistim. I per això hem de fer coses, i les podem fer.

La Generalitat té unes competències limitades, no ens enganyem. No ens demanin allò que no podem fer, però sí que el que podem fer moltes vegades és utilitzar més la nostra capacitat de pressió que les nostres competències estrictes: podem facilitar l'accés al crèdit, podem estimular la creació de societats de garantia, podem millorar la informació, podem afavorir els canvis tecnològics, podem incrementar la productivitat, podem enfortir les tendències exportadores de la nostra economia, podem facilitar, a través de la política territorial noves implantacions industrials, podem reforçar la capacitat de promoció del nostre turisme, dels nostres productes agroalimentaris. Tot això ho podem fer. Això ho hem fet de vegades amb moltes dificultats, per exemple el cèlebre aval. «Oh!, és que l'aval...» L'aval, no estava previst que la Generalitat el faria valer. Però si nosaltres volem poder actuar amb les competències que efectivament i estrictament tenim, si volem actuar en el camp de la crisi, nosaltres hem d'actuar en forma imaginativa, i jo els suggereixo i els demano que vostès ens suggereixin més possibilitats encara d'actuació en aquesta forma imaginativa, que probablement no estaran ficades dintre del que en podríem dir les nostres estrictes competències.

Però, en tot cas, repeteixo, aquesta és l'acció que nosaltres estem fent, i en aquesta línia, pel que els he explicat abans i coses que ara els estalvio, però que si cal a través del debat poden sortir, crec jo que estem fent una acció positiva dintre de les possibilitats nostres i de les possibilitats del moment.

A mi m'agradaria molt que en el debat aquest tema es discutís a fons. Però jo els voldria demanar que en aquesta línia que dèiem d'adaptar-nos a la realitat, a la veritat dels fets actuals, i en una línia de realisme, que nosaltres, que vostès, tots plegats —simplement vostès es poden expressar com vulguin—, jo els demanaria que ens expresséssim tots en uns termes molt realistes i molt concrets. Per exemple, la Generalitat ha dedicat 10 000 milions del deute públic de l'any passat en unes inversions que el Parlament coneix, i aquest any, si finalment les valoracions surten bé, podrà dedicar 7 000 milions més a un pla d'equipaments socials. Per altra banda, inicia les gestions per a un crèdit exterior de 10 000 milions de pessetes més. Aleshores, la pregunta que jo els faré, que jo els faig ara és: creuen vostès que la Generalitat s'ha d'endeutar més? Nosaltres, sincerament, creiem que no. Nosaltres creiem que estem molt en el límit del que són les nostres possibilitats d'endeutament, sobretot tenint en compte que nosaltres no desitgem que la Generalitat posi nous impostos. Vostès ens han de dir: «no, potser sí que ens podem endeutar més, no hi fa res que s'incrementi la pressió fiscal». D'això hauríem de parlar. Creuen vostès, per exemple, que una pressió fiscal a Catalunya més forta que la que hi ha en el conjunt de l'Estat ajudaria a relançar l'economia catalana i ajudaria a combatre l'atur, i ajudaria a crear un estat d'opinió més

favorable des del punt de vista econòmic? O bé, una altra pregunta que els faig. Hem mirat d'incrementar la inversió pública, ho hem aconseguit, a través d'accions directes i indirectes; hem passat de 3 900 milions de pessetes l'any 80 a 19 000 l'any 81 i a 35 000 el 82 —perdó 37 000—, més els que hi haurà de la inversió de l'emissió. Hem creat amb això, hem creat o hem defensat simplement entre 30 i 34 000 llocs de treball. I jo els pregunto: hauríem pogut aconseguir un increment superior d'aquesta inversió pública? I, si és que vostès creuen que sí, com creuen que ho hauríem pogut fer? Hauríem pogut negociar les valoracions d'una altra manera i aconseguir unes xifres més altes, o com ho hem de fer ara per aconseguir que no ens siguin retallades en un futur immediat?

O bé, per altra banda, des de la Generalitat hem pressionat perquè la política de reconversió industrial s'apliqui tenint molt en compte la realitat industrial catalana. Això ha estat especialment evident en el cas dels electrodomèstics de la línia blanca; en el tèxtil, i indirectament en el de la maquinària tèxtil; en el de la forja pesant; en el de la siderúrgia no integrada; en el del coure; en el dels components electrònics, amb resultats en tots aquests camps crec jo que satisfactoris. S'entén per satisfactori que s'han salvat les empreses, que s'han salvat els sectors, no pas que s'hagin salvat tots els llocs de treball, perquè no era possible salvar-los, i això, fins i tot els negocia-dors sindicals que hi han intervingut ho saben perfectament. En aquest moment s'està intentant també aconseguir resultats similars en un terreny en el qual les perspectives ja he de dir que són molt incertes, tan incertes que la Generalitat ha emprès una nova negociació per conductes diferents dels de fins ara, tot i que creiem que és bo, com sabem que d'altres fan, que se segueixen la línia que s'ha seguit fins ara, que és la de la línia marró. El mateix s'està intentant en el camp de les motos, etc. Al marge de la col·laboració amb el Ministeri, és a dir, com a acció estricta de la Generalitat, s'han fet accions d'aquest tipus també amb èxit en subsectors de la fusta, del cuir, de la transformació de farratge i de palla i en molts altres, etc. Aleshores, jo els faig la pregunta: la política que hauríem de fer en el terreny industrial, hauria de ser una altra? I, si és una altra, diguin-nos-ho, perquè ens interessaria que poguéssim discutir sobre aquesta política concreta alternativa que algun Grup de la Cambra, el que sigui, ens podria proposar.

Jo, naturalment, deixo per demà, per quan hi hagi les respostes i les rèpliques, de poder continuar parlant d'aquest tema, però de totes maneres crec del cas puntualitzar alguns criteris més del Consell Executiu sobre aquest tema de la crisi industrial que ens afecta tant, perquè voldria que quedés clar que és el punt, en el curs d'aquest debat, en què, personalment, com a President de la Generalitat, vull posar més l'accent.

El primer punt que voldria dir-los és que cal que tinguem consciència, i també que en tinguem quan parlem fora de Catalunya, que l'actual crisi és sobretot una crisi industrial, i que, per tant, afecta sobretot els països industrials, i que per tant, com a tal crisi, a Espanya afecta d'una manera molt especial Catalunya. És a dir, a Espanya tenim dos grans problemes: tenim el problema del subdesenvolupament, que afecta tota una sèrie de regions, i després tenim el problema de la crisi econòmica actual, que afecta bàsicament les zones industrials, i concretament Catalunya.

Entenc que, això, ho hem de tenir en compte aquí i ho hem de tenir en compte a Madrid, sobretot a l'hora de discutir el tema, per exemple, del Fons de Compensació, el tema de la política econòmica de l'Estat, etc. Són dos problemes, tots dos s'han d'atacar, tots dos és just que s'ataquin, però no podríem permetre que s'oblidés totalment el caràcter específicament industrial de la crisi, i per tant, especialment, diguem-ne greu per al cas de Catalunya.

Segon tema que jo voldria posar a la seva reflexió: és que durant els darrers anys nosaltres hem tendit molt a plantejar els problemes econòmics en termes de redistribució. Això era lògic. A més, després dels anys que hi havia hagut abans de creixement frenètic era just. Però ara és absolutament necessari que ens els plantejem en termes de producció de riquesa, perquè en darrer terme només podem distribuir allò que produïm.

Tercer punt que volia posar a la seva consideració, per si pot ser útil de cara al nostre debat, o almenys per si pot ser útil de cara a la reflexió que el país s'ha d'anar fent per a anar canviant les seves conductes: és que només el reforçament de les empreses, o si ho prefereixen el reforçament de l'aparell productiu, sigui públic, sigui privat, pot defensar l'ocupació i frenar l'atur. Això requereix que el conjunt d'empreses i el conjunt de l'activitat econòmica del país produeixi prou marge de beneficis perquè hi pugui haver inversió. I requereix també la creació d'un entorn a l'activitat empresarial que li sigui favorable. Si aquests dos fets no es donen, beneficis i clima general favorable, no hi haurà represa, ni aquí ni enlloc. És a dir, no els arribo a dir el que diuen ara alguns ministres socialistes francesos que l'ideal de França és que França es converteixi en una nació d'empresaris, però, de fet, el que sí que és cert és que sense beneficis i sense clima favorable a l'empresa no hi ha represa.

El quart punt que volia posar a la seva consideració és també un problema difícil, que a Catalunya no el podem tenir tan en compte perquè desgraciadament moltes de les competències que afecten això ens escapen, però en la línia, repeteixo altra vegada, de canviar les conductes col·lectives i individuals, que ho necessitem absolutament per a resistir i tirar endavant, és important que això es pensi. La pregunta és com s'han de distribuir els beneficis entre els tres grans camps que són: el consum, la infraestructura social i la inversió productiva, agrícola, industrial i terciària. I, de fet, la resposta no és fàcil. Jo els agrairia que ningú no donés una resposta fàcil, si és que en volen parlar, perquè no ho és, de fàcil; és fàcil de demostrar que no ho és. Simplement constato que durant els darrers anys la inversió productiva, pública o privada, ha estat la ventafocs d'aquesta tríada, i que si no es recupera continuarem perdent competitivitat, llocs de treball i pes econòmic. Per altra banda, tots estem d'acord que cal fer un gran esforç, que s'està fent, d'infraestructura social, i, per tant, sembla, la conclusió és: «doncs nosaltres frenem el consum». Però també està vist que frenar el consum, com s'acaba de demostrar, per exemple, amb l'experiència americana, és perillós, i, per tant, com també s'ha vist per una altra banda l'intent de relançar l'economia només o bàsicament relançant el consum també ha fracassat, i per tant els caldrà trobar un punt intermedi. Simplement els vaig posant totes aquestes coses a la consideració perquè ningú no es pensi que la solució de la crisi és fàcil ni és

a la cantonada. És possible que aquest sigui un tema poc divertit, però en realitat aquests són els temes que tenim plantejats des del punt de vista de la crisi econòmica.

Com un altre que hem de dir amb tota rotunditat és que no ens hem de fer il·lusions, fins i tot si aconseguim fer pujar la inversió sobre la rapidesa en què l'atur pot ser eliminat. Estem treballant tots en un terreny molt poc agraït. Perquè a curt termini podem aspirar més a no perdre que a guanyar. O a guanyar poc. En tot cas, no a reabsorbir ràpidament el que s'ha perdut. Però, en canvi, també és cert que si no ho fem així, el futur serà molt més negre, perquè el futur passa per una política que doni prioritat a la inversió. M'agradaria plantejar a la consideració de vostès aquests temes que són els de fons que té la nostra economia, però comprenc que potser abusaria de la seva paciència. Permetin-me, per tant, que passo ja sobre aquest tema, i en tot cas el reprendríem demà en les rèpliques i en el debat.

Naturalment, problemes de caràcter econòmic i social no se centren únicament en aquest tema de la crisi empresarial i sobretot de la crisi industrial i en el tema de l'atur. Hi ha el problema dels grans desequilibris que té Catalunya, sobretot desequilibris socials, desequilibris territorials, i en aquest esquema del que volem que sigui la Catalunya del futur, la superació d'aquests equilibris —que això sí que és molt més al nostre abast que no pas la lluita contra la totalitat del tema econòmic i de la crisi—, voldríem, repeteixo, que aquests desequilibris poguessin ser superats, tant els desequilibris de caràcter social com els de caràcter territorial, si és que ens permeten fer aquesta distinció, evidentment no del tot ortodoxa.

De fet, durant els darrers anys hi ha hagut ja un gran esforç en aquest sentit, i en aquest discurs meu, que ha de mirar de ser objectiu i al menys polèmic possible, em sembla obligat dir que l'Administració central ja havia iniciat una acció de recuperació en aquest sentit alguns anys abans de l'Estatut. Em sembla obligat dir-ho, perquè a més les xifres canten, i no tenim per què ocultar-les. Però no és menys cert que molts ajuntaments estan fent darrerament un esforç notable i que l'acció de la Generalitat ha representat una molt forta acceleració, com abans ja he explicat amb algunes xifres, una molt forta acceleració d'aquesta política, tant pel que directament fa, com per l'ajut que dona als ajuntaments i a les institucions i iniciatives de tot tipus, siguin públiques, siguin privades.

Com a il·lustració del que dic, els informaré, per exemple, d'algunes de les coses que la Generalitat està fent durant aquests últims dotze mesos en dos camps on aquestes insuficiències d'equipaments socials i on aquests desequilibris socials es manifesten d'una manera més evident. Concretament, en el camp de la Corporació Metropolitana, el que en podríem dir de l'àrea de Barcelona, i concretament també a la mateixa ciutat de Barcelona. Per exemple, per parlar d'un cas —i no els voldria entretenir potser amb altres coses com podrien ser ensenyament o professions d'altra mena—, en sanitat. En l'àmbit de la Corporació, les obres en aquests moments en fase de realització són el servei d'urgències de Castelldefels, els centres d'assistència primària de Sant Joan Despí, de Sant Adrià de Besòs —això està equivocat, perquè ja està acabat el de Sant Adrià de Besòs— i el de Premià de Mar també ho està. (*Remor de veus.*) La informació és una mica endarrerida. (*Rialles.*) La qual cosa vol dir que realment fem més coses de

les que els explico. (*Rialles.*)

Bé, en fase d'adjudicació, també en l'àmbit de la Corporació, hi ha l'hospital de Viladecans i els centres d'assistència primària de Sant Boi de Llobregat i de Badalona. També hi ha, igualment en sanitat, i també en l'àmbit de la Corporació, com a obres d'infraestructura en curs, l'hospital de Can Ruti, a Badalona i l'hospital de Sabadell-Terrassa. Els vull fer notar, ara que parlo de Can Ruti, com voldria fer-ho amb altres hospitals i amb altres carreteres i amb moltes altres obres, que una de les coses que han estat característiques en negatiu d'aquest país, durant aquests darrers anys, i no per culpa de la nova situació democràtica, tot el contrari, és que hi ha hagut moltes obres absolutament parades. El malbaratament en aquest país per coses a mig fer és extraordinari. Tiguin present que ara nosaltres hem acabat un hospital a Berga que s'havia començat a l'època del governador Correa, Correa Veglison, això deuria ser l'any 42 o l'any 41 o l'any 43. Per tant, això ha estat quaranta anys allà, amb un capital invertit, absolutament inservible. L'hospital de Can Ruti, d'una manera no tan exagerada, però en canvi de molt més volum i molt més escandalós en molts aspectes, és un cas similar; o sigui, l'hospital de Can Ruti, l'hospital de Sabadell-Terrassa. També en l'àmbit de sanitat obres en fase de realització del projecte arquitectònic als centres assistencials de Santa Perpètua de Mogoda, Cerdanyola, Ripollet, Badalona. També en l'àmbit de la Corporació i també en sanitat, en fase de tramitació de cessió de solar —i aquest és un problema que tenim de vegades amb els ajuntaments, que no poden tenir, o no tenen encara, tots els terrenys necessaris—, això es fa a Sant Joan Despí, el Prat de Llobregat, la Llagosta, l'Hospitalet de Llobregat. Bé, i encara veig que aquí també hi ha l'oblit de la inauguració que un dia d'aquests hem de fer del centre, de l'ambulatori, un ambulatori important i gros, que hi haurà concretament a Ciutat Badia.

Jo ara no vull repetir-los això mateix en el cas concret de l'ensenyament, perquè comprenc que els cansaria, però vull dir-los que l'esforç —en molts aspectes molt ben portat també pels ajuntaments— de la Generalitat en aquestes àrees on els déficits d'infraestructura eren més evidents és un esforç que en aquests moments és molt important, en el camp de la sanitat, en el camp de l'ensenyament, en el camp, per exemple, en el cas concret de la ciutat de Barcelona, de la seva xarxa viària, la represa del Metro, l'esforç per tal d'impulsar el Segon Cinturó, etc. En això, i ho repeteixo, no vull allargar-me més, però volia exemplificar que, evidentment, aquest esforç per tal de lluitar contra aquest gran desequilibri que s'ha produït, de caràcter social en aquest cas, és un esforç que s'està fent, que trigarà temps a donar plenament el resultat. És evident que per a una ciutat com Barcelona, tant per la Generalitat com pel seu Ajuntament, que una àrea com la de Barcelona, tant per la Generalitat com per la Corporació, posar tot això al dia, endreçar-ho totalment, superar quinze o vint anys d'un creixement molt anàrquic, és una cosa que requereix també deu o quinze anys d'una acció constant i sistemàtica. Però l'acció es fa i el progrés hi és.

Després hi ha un altre gran tema de desequilibris, que és el de les comarques en regressió. No cal que els doni dades sobre el que són les comarques en regressió, tots vostès les coneixen. És un fet, per altra banda, prou denunciat per tothom, però dintre del nostre esquema del que volem que sigui Catalunya,

lluitar contra aquest desequilibri és essencial, i s'hi lluita de diverses maneres. En el camp de les infraestructures, per exemple, millorant les comunicacions, i en aquest moment la nostra política de carreteres que, per altra banda, està definida, ho dic per si algú diu: és que no hi ha un pla; sí que hi és: hi ha un pla de carreteres que es va presentar a aquest Parlament i que el Parlament coneix i ha estudiat i que, a més, deu estar a la biblioteca del Parlament per si algú el vol consultar avui mateix (*remor de veus*), no n'hi ha? (*Rialles*) Bé, doncs, que el demanin, els que no el tinguin el poden demanar, però aquest pla hi és i vostès el coneixen. Però, bàsicament, vull dir, estem actuant en aquesta línia de millorar les comunicacions en tres línies fonamentals que afecten aquestes comarques en regressió: l'una són els grans eixos verticals, o sia, l'eix Barcelona-Vic-Ripoll, l'eix Barcelona-Manresa-Berga-Túnel del Cadí, l'altre és l'eix Lleida-Balaguer-la Seu d'Urgell, que, per altra banda, ha d'enllaçar amb el que amb el temps ha de ser la carretera que venint del Delta de l'Ebre viagi cap a Lleida i cap a la Seu o bé que giri cap a la Vall d'Aran —ja saben que aquest és un projecte que hi ha—, i en aquesta mateixa línia s'estan lligant els trams, o s'estan pràcticament construint, en un cas, els trams Aldea-Tortosa i Flix-Maiàls; per tant, els grans eixos verticals. Després, el segon punt és començar a millorar les comunicacions transversals, en part el que en el temps ha de ser, a través d'enllaçar diverses bones carreteres, un eix transversal, concretament la Manresa-Rajadell, o bé simplement unint conques que actualment són de difícil intercomunicació, com es fa, per exemple, amb la carretera Manresa-Súria-Solsona-Basella —aquesta és l'altra línia—, i la tercera, que afecta més directament encara aquestes comarques que són víctimes d'aquests desequilibris, són les carreteres de penetració a aquestes comarques, diguem-ne, oblidades, la carretera del Doll —que, per cert, dit de passada, també és una carretera que s'ha començat a construir l'any 32, un exemple aquest d'obres que no s'acaben mai—, la carretera d'Hospitalet a Móra, la carretera que he dit abans de Maiàls a Flix, una cosa que no és obra pública de la Generalitat, però que, indubtablement, encaixa amb aquesta política i que per això nosaltres potenciem i mirem d'ajudar, que és el Túnel del Cadí, o bé en un altre terreny que no té res a veure amb carreteres, el suport que, des del primer moment i contra l'opinió, en aquella època, d'algunes forces polítiques, nosaltres hem donat sempre a aquesta obra realment insòlita que ha estat l'aeroport de la Seu. Millorar, per tant, les comunicacions de la Terra Alta, les comunicacions de la Ribera d'Ebre, les comunicacions del Pallars, les comunicacions de la Cerdanya, etc.

En aquesta mateixa línia s'està duent a terme una acció que ara comença i que, per tant, encara no ha estat prou important, però que és propòsit de la Generalitat que ho sigui, també en la línia d'infraestructura d'aquestes comarques, que és una acció a nivell de camins rurals i de telèfons rurals —tots coneixem que hi ha unes quantitats assignades, però que encara són insuficients. El problema de l'abastiment d'aigua en aquestes comarques, un dels punts que més lamentem en l'encallament —en aquest cas ha estat especialment evident— dels traspassos, ha estat, ho he de dir així mateix, la poca col·laboració que hem trobat del Ministeri d'Obres Públiques, sobretot en aquest tema de les obres hidràuliques, que ens per-

metria atacar un dels grans colls d'ampolla que tenim nosaltres col·lectivament, que és el de la distribució de l'aigua, i en molts aspectes de la insuficiència de l'aigua. Després hem hagut d'atacar problemes molt més petits i fàcils de resoldre si tinguéssim això traspassat i tots aquests problemes resolts, per exemple, les mateixes rierades del Maresme serien coses que es podrien arreglar o evitar amb una certa facilitat, però, en canvi, malgrat que no tenim competències, hem fet coses importants en l'abastiment d'aigua a les Garrigues, a la Segarra, al Montsià, amb molts i molts pous que hem ajudat, amb finançament de la Generalitat i amb estudis tècnics de la Generalitat, a fer arreu de Catalunya, a Reus, al Masroig, a molts altres llocs, amb el projecte que s'està començant a aplicar, que s'està fent ja, de la portada d'aigües al Montsià, fins i tot amb la presa d'Arnes, que s'haurà de fer, que tot plegat representarà una inversió de 450 o 500 milions de pessetes, naturalment previ acord amb la Confederació pel que deia abans que no tenim encara les coses des d'un punt de vista institucional ben resoltes, bé, i moltes més coses d'aquestes —no els parlo ara de la portada de les aigües del canal esquerre de l'Ebre, perquè amb això també ens allargariem—, però tot això són accions que fem precisament pensant en aquesta necessitat d'aconseguir que a Catalunya se superin els desequilibris territorials comarcals que actualment existeixen.

És evident que aquest és un tema que a través d'una llei, d'un projecte de llei que el Govern presentarà dintre de poc, i del qual estic disposat, si volen, específicament a parlar a través del debat que hi hagi aquests dies, que és la llei de comarcalització, és evident que a través d'aquesta llei això podrà ser ajudat, però, de tota manera, no cal esperar que hi hagi cap llei perquè des de la Generalitat, amb una visió de conjunt del país i amb un esquema del que volem que sigui el país, al més equilibrat possible amb el que ja ara és possible, que realment la situació està molt malbaratada, però al més equilibrat possible des d'un punt de vista demogràfic, des d'un punt de vista econòmic, etc., fem aquest equilibri que volem; doncs bé, aquesta és l'acció que s'està duent a terme durant aquest any, durant aquests dos anys més exactament, jo penso que, com els exemples que acabo de dir exemplifiquen prou bé, amb prou eficàcia.

Podria estendre'm en qüestions d'equipament escolar, de reobertura d'unitatàries, d'hospitals —el de Móra, el de la Vall d'Aran, el de Berga, tots ells en comarques prou perifèriques, per dir-ho així—, no es tracta només de fer hospitals, que se n'han de fer, perquè és una de les zones on hi ha més dèficit, a Viladecans, al Baix Llobregat. En canvi, hi ha zones de Catalunya on comencen a sobrar-nos llits, perquè la planificació no ha estat prou ben feta, i això no és imputable ni a la Conselleria de Sanitat anterior ni a la situació actual: eren hospitals que pràcticament estaven fets, però de tota manera el que vull dir és que aquest mirar que en aquestes comarques, com el Priorat, com la Ribera d'Ebre, com la Vall d'Aran, etc., el dèficit sanitari se superi, s'està fent i s'està fent, com puc demostrar-los, amb bastant de rapidesa i crec que amb eficàcia.

També en aquesta línia de lluitar contra aquests desequilibris hem mirat d'estimular les activitats econòmiques d'aquestes comarques, en part amb iniciatives industrials, però realment aquest és un sector en el qual l'èxit és molt relatiu, però, en canvi, en el camp de l'agricultura, en el camp del

turisme interior, en el camp dels esports d'hivern s'està fent tasca, i una tasca important, i ara no m'hi aturo perquè temo cansar-los amb una exposició massa llarga, però realment estic a la disposició de vostès per si algú de vostès vol comentar-la demà.

Finalment, en aquest mateix capítol que he dit que era el de crear una societat que fos capaç de lluitar i de resistir la crisi, que fos capaç de lluitar contra els desequilibris i de crear una societat al més equitativa possible, voldria dir que és un propòsit molt important del Govern de la Generalitat el fet de lluitar contra la marginació, la marginació d'alguns sectors socials. Un dels fets que, al nostre entendre, caracteritza avui una societat avançada és la cura que té de les persones o dels grups socials que són o que han estat amenaçats de ser marginats, i d'una manera especial de les persones grans, les del grup humà que ara s'anomena de la tercera edat, i dels disminuïts físics, psíquics i sensorials. Ja sé que hi ha altres grups de marginats, però aquests dos grups ens han semblat, al Consell Executiu, particularment significatius i decisius a l'hora de construir una societat humana i justa, una societat basada en la sensibilitat. Per tant, sense renunciar a parlar d'altres sectors marginals, que també fàcilment poden ser oblidats, deixats al marge, sense renunciar a parlar d'ells, el nostre programa vol donar una atenció preferent a aquests dos, i entenem que el grau de civilització d'una societat ve donat avui per la cura que té dels que no tenen gaire capacitat de defensa, i d'una manera especial per aquests dos grans sectors: la gent gran i els disminuïts.

Això fins ara no ha pogut ser prou adient en l'acció de govern de la Generalitat, és el nostre propòsit que ho sigui molt més en el futur. No ha pogut ser prou adient fins ara perquè hi ha hagut altres prioritats, per exemple, hem donat una gran prioritat a la construcció d'aules escolars. La tasca de construcció d'aules d'EGB, sobretot, i també de formació professional, però sobretot d'EGB, ha estat extraordinària, molt important. En dos anys s'han incrementat prop del 15% les aules que hi havia abans a Catalunya —estic parlant d'ensenyament públic—, és, per tant, un increment molt gros. Però ara arriba un moment que ja hem de començar a preocupar-nos d'alguns sectors d'aquests, sense oblidar, per exemple, l'EGB, naturalment, però sí que hem de començar a entendre que hi ha alguns fets, com aquests, el de la gent gran i el de l'ensenyament especial, que comencen a esdevenir prioritaris. Ara mateix, en l'elaboració del Pla d'Equipaments Socials ja hem donat preferència més que a altres aspectes de l'ensenyament a l'ensenyament especial, i espero que el Parlament ho entengui, espero que el Parlament entengui que les famílies amb disminuïts físics, psíquics i sensorials han de començar a aparèixer, ara que els dèficits fonamentals —com s'acaba de demostrar en aquest començament de curs— en l'ensenyament, diguem-ne, normal, estan superats. Espero que el Parlament comprendrà que ha arribat l'hora de dedicar una atenció especial a aquest altre tipus d'ensenyament, que afecta un problema humanament, especialment dramàtic. De la mateixa manera que entenc que hem de començar a donar preferència a altres coses, com la construcció de residències geriàtriques assistides, perquè cada vegada tenim més gent gran, cada vegada hi ha també un esforç més gran de creació de llars d'avis, això és veritat, però, en canvi, quant a residències

geriàtriques el dèficit és molt gros i, a més, cada cop creixent. Els volia anunciar que aquestes seran dues línies d'actuació, a partir d'aquest moment, prioritàries del Govern de la Generalitat.

I parlat això, que és, diguem-ne, una de les parts principals de la meua informació sobre el que ha estat l'actuació de la Generalitat durant aquests últims dotze mesos, i a més dels principis que l'han informada, aquesta actuació, i a més de la Catalunya que volem fer a través d'aquesta actuació, permetin-me que em refereixi breument a alguns altres aspectes potser menys centrals, en el que ha de ser la construcció del nostre país, però també importants. Un d'ells és que entenem que el gran repte de la Catalunya de finals de segle és continuar essent el que sempre ha estat, evidentment, i ser fidel als seus mil anys d'història, d'acord, però posant-se al dia i agafant quan i en el que pugui una posició de punta, quan pugui i en el que pugui.

Jo penso que a Catalunya hi està havent un canvi de fons important, per sota de la crisi, del drama de la crisi, de l'atur, etc., hi està havent un canvi de fons important, que els nostres pobles canvien, que el nostre camp canvia, que les nostres comarques de muntanya canvien, que l'entorn de Barcelona, que porta molt dèficit i molt retard, però que està canviant, que també canvien, i això és el més important de tot, moltes actituds personals, la gent comença a veure que les coses no eren ben bé com abans, han de ser d'una altra manera. I tot això, que és un canvi en part espontani, és un canvi que s'està fent per bé, en un sentit de més equitat, de més participació i de més modernitat. Però, ara bé, jo els volia dir que, a part d'aquest canvi que està fent el país, i d'aquesta política d'infraestructura i d'això que ja els he explicat, hi ha d'haver també un canvi en el sentit que específicament es vagi a buscar una modernitat, es vagi a buscar una adequació als temps actuals, es vagi a buscar la formació d'una mentalitat col·lectiva oberta i receptiva, etc.

I, en aquest sentit, el Govern de la Generalitat ha dut a terme, o pensa dur a terme, algunes actuacions que jo ara els vull explicar molt breument i molt per sobre perquè expliquen el que entenc jo, el que entén el Govern per modernitat, en aquest cas. Per exemple, la política científica catalana que estem fent és insuficient, òbviament és insuficient, però de tota manera és el primer cop, des de fa molts anys, que hi ha una preocupació oficial pel tema de la recerca, que se xifra en pocs milions: la Comissió per a la Recerca i de la Tecnologia, la CIRIT, té 200 milions aquest any, i la Direcció General d'Universitats en té 100, que els apliquen en dos camps ben diferenciats: l'un, la CIRIT, a ajuts puntuals; i l'altre, la Direcció General, a la creació d'infraestructura científica. A més, aquí cal afegir una pressió de la Generalitat, que ha tingut èxit, per tal que la participació de Catalunya en la partida destinada a recerca en el Pressupost general de l'Estat fos més alta no a través del Pressupost directament, però sí a través d'una participació més alta de la que ens donaven, que era molt baixa, del conveni que hi ha entre el Govern i l'UNESA per a dedicar part dels beneficis de les empreses elèctriques a recerca. Tot això ha fet un increment considerable, que continua situant-nos molt en els vagons de cua del tren, podríem dir-ne, de la recerca dels països europeus però, de tota manera, hi ha hagut un canvi important que em sembla que en part s'ha produït a

tot Espanya, però aquí, a Catalunya, s'ha produït d'una manera especial a causa d'aquests 300 milions que nosaltres hi estem aportant.

Evidentment, es necessiten més diners per a la recerca i anuncio que quan es discuteixi el Pressupost de la Generalitat d'aquest any que ve es proposi de demanar més diners per a la recerca de cara al futur, i es procurarà que hi hagi més racionalitat, menys dispersió, i per això hem demanat també l'elaboració d'un llibre blanc sobre la recerca a Catalunya.

Un altre exemple del que jo entenc que és una tasca de cara a la modernització del país, que és l'Administració de justícia. D'això, se'n parla molt a nivell del Govern central, se'n parla molt, constantment, de fet s'ha fet molt poca cosa i nosaltres, en alguns aspectes en què podem actuar pel nostre compte no hem d'esperar més que ens resolguin els problemes des de Madrid. Un país on un contenciós qualsevol pot durar de tres a quatre anys és un país que no funciona i, evidentment, no és un país al dia. Aleshores, nosaltres, que dic que tenim unes competències prou limitades, i el mateix Govern central les té limitades en alguns aspectes, com abans he explicat, hi ha algunes coses que podem fer i que ens proposem fer. Per exemple: la informatització dels jutjats, això sol permetria reduir molt dràsticament aquest període escandalosament alt dels tres o quatre anys que dura un plet o un contenciós qualsevol. En això s'està treballant d'acord amb una entitat, concretament, amb una fundació, la Fundació Lluís de Peguera. Nosaltres aquest any també presentarem en el Pressupost del 83 ja unes xifres per a destinar a això, potser no caldrà fer-ho tot en un any. Aquesta és una línia d'actuació. Una altra, i és que els secretaris de jutjats, i els mateixos jutges, però sobretot els secretaris de jutjats, tenen dificultats a Catalunya per a consolidar-s'hi, per a quedar-s'hi. Ser secretari de jutjat a Catalunya és poc atractiu perquè hi ha una gran rotació de jutges, perquè hi ha molta feina endarrerida, perquè no estan ben resolts en molts llocs els problemes d'habitatge... Aquestes són algunes de les coses que la Generalitat, amb pressupostos especials, vol fer.

Deixant de banda ara el tema de l'Administració de justícia, abans he parlat de la qüestió de la renovació industrial, altres coses voldria explicar-los sobre aquest esforç de modernitat que el país ha de fer, però els en faig mercè, a fi de no allargar-me molt més del que ja m'allargo, i en la línia, això sí, vinculant-se, relacionant-se amb aquesta vocació de modernitat, vull parlar-los d'una altra vocació catalana que, des del Govern de la Generalitat, hem de mirar d'estimular, que és la de la voluntat de projecció fora de nosaltres mateixos, a tot Espanya i en el món.

Suposo que vostès, tots, estaran d'acord amb mi que en el món modern tot tancament és suïcida, que cal obrir-se a les influències exteriors i, al mateix temps, projectar-se, però això és especialment cert, aquest perill és especialment cert, en el cas de Catalunya perquè tot país que té necessitat de defensar la pròpia identitat té la natural temptació de tancar-se en ell mateix. Ahir mateix, concretament, llegia uns informes sobre el Quebec; li passa exactament el mateix problema. Aquesta temptació de tot país que té necessitat de defensar-se. Per això, per aquest perill que nosaltres tenim més que d'altres, per la necessitat que en el món present hi ha d'obrir-se i per la filosofia política que inspira el nostre Govern, hem mirat de

donar a conèixer i de projectar Catalunya en el món i, al mateix temps, hem mirat de facilitar els contactes culturals i artístics, i també econòmics, de l'estranger amb nosaltres. És l'entrada dels de fora cap aquí. Per això no és d'estranyar quan l'altre dia, pràcticament gairebé sense avisar-me o anunciar-me del que es tractava, la Fira de Barcelona va venir i ens van demanar a veure si la Generalitat podria fer una aportació que, de fet, representaria aportar vint vegades més de la vegada que l'Estat ha aportat, ha fet aportacions, havia fet aportacions a la Fira; nosaltres —evidentment que això no va passar per aquest Parlament—, pel que depèn del Consell Executiu, li vam dir d'entrada que sí; la presència cultural, turística, comercial de Catalunya fora de casa nostra és absolutament necessària.

Hem de dir que hem trobat, en aquest tipus d'actuació, dificultats creixents, fruit també d'aquesta política molt recelosa respecte al que puguin ser les actuacions, sobretot les actuacions amb fort contingut polític de la Generalitat. Malgrat això s'han fet moltes coses. Ara mateix, aquests dies, només aquesta setmana, la Generalitat ha patrocinat i ha ajudat i ha subvencionat, de vegades amb un 100%, de vegades amb un tant per cent més petit, tres exposicions aquests dies fora de Catalunya: una, a Düsseldorf, concretament de ceràmica d'en Comella; una sobre llibre infantil català a Múnic, i una altra és un Congrés sobre Estudiosos de Llengua i Cultura Catalanes a Roma. Només d'aquí a finals de mes.

En aquesta mateixa línia, la Generalitat ha mantingut un contacte molt seguit i eficaç amb la Comunitat Econòmica Europea, ha promogut les relacions amb sectors econòmics estrangers, els ha facilitat els seus contactes a Catalunya, ha preparat material informatiu, ha patrocinat la creació d'uns alts estudis de comerç exterior, diguem-ne, de nivell universitari; té en preparació un llibre blanc sobre el nostre comerç exterior, a part del que hi ha fet sobre Catalunya i Europa; ha col·laborat amb l'Institut de Cooperació Iberoamericana, de cara a la presentació de Catalunya als països sud-americans: a Sao Paulo, a Rio de Janeiro, a Caracas. Ha mirat d'impulsar aquesta associació que es diu d'Amics de Gaspar de Portolà, no només per l'aspecte històric i una mica sentimental, doncs, que puguin tenir algunes comarques catalanes, com puguin ser la Vall d'Aran, com podria ser la Noguera, pel fet de la seva vinculació històrica amb Gaspar de Portolà, sinó que aquesta és una de les maneres que ens permeten d'entrar en contacte, amb qui ens permet estar, ens permet estar amb l'Estat nord-americà, que realment viu ja en el segle XXI, el que viu més en el segle XXI, que és Califòrnia.

Jo li deia, en una carta que vaig enviar responent a la seva invitació que ens va fer perquè hi anéssim, que no hi podem anar per les eleccions d'aquí, i sobretot per les eleccions de Califòrnia, que són a primers de novembre, em va enviar el Governador de Califòrnia, i jo li deia: «Home, voldria no equivocar-me, que vostè no s'equivoqués». Nosaltres, als Amics de Gaspar de Portolà, no els tenim només per poder parlar de Fra Ginebre Serra, i per poder parlar d'aquells catalans que van ser-hi a finals del segle XVIII, sinó perquè Califòrnia és l'Estat de la Universitat de Palo Alto, de la Universitat d'Stanford, la Universitat de l'àcid desoxiribonucleic, per entendre'ns, l'Estat de l'alta tecnologia, amb el qual nosaltres, més que no pas amb països, diguem-ne, romànticament molt

propers a nosaltres però que, de fet, no ens poden aportar gran cosa, amb aquests països que són ja al segle XXI, és amb els que hem de tenir una especial relació.

En tot cas, desitjo que resti clara la intenció del Govern de la Generalitat de fomentar una mentalitat oberta a l'exterior. Mirem de fer-ho en el grau en què puguem superar algunes dificultats que ens són imposades des de l'Administració central, i ho volem fer en el camp cultural perquè el recloïment ens asfixiaria, i ho volem fer en el terreny econòmic perquè un país incapaç d'exportar i, d'altra banda, tancat a les innovacions tecnològiques, que moltes només ens poden venir de fora, no pot prosperar, i en el terreny polític ho volem fer també perquè Catalunya té una clara i prioritària vocació europea, que li ve ja del moment del seu naixement com a nació, i perquè, a més, no hem de deixar de participar en la política de projecció que Espanya va fer cap als països americans. I, en general, ho volem fer perquè necessitem fondre en un mateix impuls vital la defensa de la nostra més entranyable identitat amb un esperit d'universalisme. El nacionalisme català —i això ho voldria subratllar com un fet bàsic de doctrina política del Govern de la Generalitat— com a nacionalisme de defensa i d'afirmació que és, i no d'imperi, com a doctrina i com a política que ha de ser al servei de la realització personal dels catalans i no de cap mena d'abstracció, el nacionalisme català ha de mirar el seu propi recloïment i el recloïment del poble que intenta servir. És a dir, ser català ha de ser una forma d'accedir a una ciutadania molt més universal.

Finalment, per acabar, deixin-me fer una referència al que el Govern de la Generalitat entén que hauria de ser el paper de Catalunya a Espanya i la situació en què es troba aquest fet, i les dificultats i també les perspectives que hi ha en aquest sentit des del nostre punt de vista.

Hem afirmat sempre que els dos puntals del catalanisme polític, amb el qual nosaltres ens sentim totalment identificats, nosaltres volem ser uns, no pas els únics, representants del catalanisme polític, hem dit sempre que els dos puntals del catalanisme polític havien estat l'afirmació de la personalitat nacional de Catalunya i la participació plena en la política i en la societat espanyoles. Penso que aquesta ha estat la tradició política catalanista de dretes i d'esquerres, almenys la tradició majoritària, i és una tradició que la Generalitat vol recollir.

Aquesta política ha pretès sempre la modernització i la racionalització de l'Estat espanyol, i ha pretès sempre també i pretén ara la seva democratització així com el reconeixement de la nostra personalitat com a poble i, en general, de la realitat plural d'Espanya. Per tant, és en aquestes línies genèriques que nosaltres hem d'actuar; els programes polítics, econòmics, socials concrets, els pactes, etc., no corresponen exactament al Govern de la Generalitat, però les línies bàsiques, les línies mestres del que ha de ser, entenem nosaltres, el paper de Catalunya a Espanya, són aquestes.

Bé, això és el que hem procurat fer. Hi ha una primera cosa, és certa, crec jo, i és que si Catalunya ara i durant tota l'actual etapa democràtica ha estat un factor d'estabilitat a Espanya. Se'ns ha dit, i de vegades se'ns ha dit com un blasme, d'altres vegades se'ns ha dit com un elogi, que el procés autonòmic català havia estat marcat per la moderació. Bé, jo penso que aquesta no és ben bé la paraula, sinó que pel que ha estat marcat és per l'intent de trobar el punt just entre la nostra afir-

mació nacional i la nostra incardinació a Espanya; per l'intent de defensar la nostra personalitat diferenciada i, al mateix temps, no tancar-nos; per l'intent de tenir una actitud que, per força, ha de ser poc o molt de reivindicació amb el desig d'ajudar que Espanya prosperi i es modernitzi, que la democràcia s'hi consolidi... És aquest punt mig que ha cercat la Generalitat, lluny dels radicalismes i lluny també, òbviament, de les claudicacions. Lluny dels radicalismes perquè els radicalismes ens tanquen i ens condueixen a la derrota, ens condueixen a perdre el que s'ha guanyat i el que encara es guanyarà, perquè joestic segur que es guanyarà més, i de les claudicacions perquè ens porten a la desnacionalització.

I és en aquest sentit i en aquest moment que, sense ànim d'entrar en polèmica, i només perquè crec que és un deure institucional que tinc com a President de la Generalitat, vull expressar ben oficialment la posició del Govern, coincidint bàsicament amb la que al seu dia va aprovar aquest Parlament, contrària a la política autonòmica que durant els darrers quinze mesos ha estat portant el Govern central, la UCD i el PSOE. Ja va ser dolenta la generalització autonòmica, de la forma com es va fer, perquè es podia haver fet però no d'aquella manera, però de tota manera, fins i tot amb aquella generalització, la Constitució preveia procediments i ritmes diversos, en el fons destinats a tenir en compte la diversitat de les reivindicacions autonòmiques.

Perquè ara ens diuen —la política de concertació autonòmica—, i hi posen especial èmfasi, que les autonomies han de ser totes iguals. Però el cas és que dijous passat vaig trobar en el Pati dels Tarongers un alt funcionari de la Generalitat que acompanyava un alt funcionari d'una altra Comunitat Autònoma... Ho aprofito per dir que la Generalitat està prestant, d'una manera anònima, d'una manera absolutament silenciosa, sense fer cap protagonisme molt de servei a moltes Comunitats autònomes que envien constantment la seva gent aquí, i, a més, és lògic, perquè, nosaltres, no és que ho fem millor o pitjor, simplement és que portem un procés molt més avançat; fa molt més temps que tenim l'autonomia, tenim més experiència, tenim els impresos fets, per entendre'ns (*rialles*)... No, no riguin, és que és lògic; en això, no hi ha cap crítica. L'únic que dic és que quedi clar que nosaltres estem fent una gran tasca de col·laboració. Doncs, em vaig trobar un alt funcionari d'una Comunitat Autònoma —no me'n facin dir el nom— i jo, després de les presentacions, li vaig preguntar: «bé, vostès què fan a tal lloc?», i em va contestar: «pues ya ve, metidos en esto del lío autonómico», i jo vaig posar una certa cara de perplexitat, i diu: «mire usted, la autonomía ni sabemos lo que es, ni la entendemos, ni la necesitamos, ni la queremos.» Això, un alt funcionari d'una Comunitat Autònoma important, que, a més, no seria fàcil titllar-lo políticament ni d'antidemocràtic, ni de res per l'estil; «no sabemos lo que es, no la entendemos, no la necesitamos y no la queremos».

Bé, aleshores, el problema està a saber quina mena d'autonomia, ara que això s'ha d'harmonitzar tant i tant, es farà, si la que correspon a una regió que ni sap el que és, ni ho entèn, ni ho necessita, ni la vol, o la que correspon a Catalunya, que té una llengua i una cultura ben pròpies i ben diferenciades, que té una tradició —i no ens enganyem: el fet de la diferenciació nacional és un fet d'una enorme importància, és per això

que som autonomistes bàsicament, i que hem mantingut la voluntat autonòmica durant segles i durant, per exemple, aquests últims quaranta anys— nacional de més de mil anys, que després de moltes vicissituds ha renascut, quan ja es pensaven que era morta; que fa cent cinquanta anys que reclama l'autonomia com a forma de reconeixement de la seva personalitat com a poble; que té una tradició moderna, d'ara, dels anys vint, dels anys trenta, d'autogovern, i que ha tingut amb l'autonomisme i amb la reivindicació nacional el motor principal de la seva acció col·lectiva. Es farà l'autonomia per a aquests, o per als altres?

La LOAPA i, en termes més generals, la política autonòmica d'aquests últims mesos donen una resposta que és molt poc esperançadora. Jo, com a President de la Generalitat i, per tant, com a persona —el qui més— que entoma les manifestacions quotidianes, petites i grosses, de vegades molt petites però molt significatives del que és la política actual, els puc dir que si les coses continuen igual les perspectives autonòmiques són molt dolentes. També els dic que jo crec que no continuaran igual, però si hi continuessin les perspectives serien molt dolentes.

I el fet és que la generalització d'un cert procés autonòmic realment era bo i és bo, perquè desvetlla energies i desvetlla iniciatives. Molta gent que està adormida deixa d'estar adormida perquè veuen que tenen una responsabilitat directa; molt probablement fins i tot aquesta persona, que va actuar, que es va expressar en termes bastant despectius envers l'autonomia, ara s'està plantejant uns problemes i està fent barrinar el seu cap d'una manera com no ho hauria fet si hagués continuat sense tenir l'autonomia i sense tenir la responsabilitat que ara té. I nosaltres —alguns de vostès, d'una manera molt directa i molt personal, ho saben com jo mateix, i hi estaven d'acord; alguns de vostès hi eren presents— varem presentar, en l'època ja ara llunyana de la Comissió dels Nou, un projecte d'Estat autonòmic en el qual es preveia que hi hauria unes autonomies per a tothom. Però és evident que el tipus d'homogeneïtzació que ara es fa, des de la nostra perspectiva i penso jo que des de la perspectiva en general, serà un neocentralisme.

Ho repeteixo: jo tinc l'esperança que, després de les eleccions i després de la sentència del Tribunal, es podran fer plantejaments diferents.

En tot cas, el Govern de la Generalitat es continuarà oposant, a través, òbviament, sempre, de la legalitat, a través dels recursos, ara. Jo no puc negar que seria per a nosaltres —i crec que per a molts de vostès i penso que en la intimitat, per a tots vostès— un gran motiu de frustració que realment aquests recursos no fossin atesos i, en tot cas, jo he de dir que, des de la més estricta legalitat i del més estricte respecte de la mateixa Constitució, dels camins que preveu per a la seva mateixa modificació, si realment la política autonòmica ha de ser exactament la que és, hauríem de dir que la Constitució no resol el problema català en la forma que, al meu entendre, molts catalans volien, i, entre aquests molts catalans, hi poso pràcticament tots els Diputats aquí presents, perquè jo els he conegut prou, i conec, doncs, realment, els mòbils que tenien i que jo crec que deuen continuar tenint en la seva intimitat.

En tot cas, dues coses vull dir per acabar aquest tema: Catalunya no s'ha de deixar arrossegar fora de la seva línia de conducta, que ha de ser una línia de conducta dialogant, de col·

laboració amb la tasca general espanyola, una línia de conducta serena, tranquil·litzadora, tranquil·la i tranquil·litzadora; és a dir, hem de saber fer una cosa que és difícil, que és protestar i oposar-nos sense deixar de ser un element positiu en el conjunt.

I una altra cosa que vull dir és expressar —ja ho he fet abans, però ara ho voldria dir amb més solemnitat— la meua esperança que el Tribunal Constitucional atengui prou els recursos que se li han presentat perquè les forces polítiques responsables de la concertació autonòmica, primer, vegin la necessitat de modificar els seus plantejaments actuals i, segon, políticament puguin modificar-los. Perquè jo ja entenc que a vegades es produeixen fets, fets conjunturals, es produeixen unes condicions que ens empresonen, que ens lliguen, que ens condicionen, però és que, moltes d'aquestes dades és possible que es modifiquin, en part —confiem-hi— en la sentència del Tribunal, en part, simplement, per la situació política que hi pugui haver i, per tant, ens trobarem —hi confio— amb el fet que aquests plantejaments actuals podran —i espero que de grat— ser modificats.

Senyores i senyors Diputats, el Govern de la Generalitat té un projecte de Catalunya, que és aquest que els he explicat, i, al servei d'aquest projecte, fem la política que els acabo de dir, al mateix temps que no els he amagat ni les dificultats, ni els punts en els quals no hem reeixit, ni les limitacions en què ens veurem; de la mateixa manera que els he dit, això sí, els propòsits, alguns molt ambiciosos, que tenim.

Tot això es produeix en un moment en què som un país amb crisi econòmica i amb atur, però ho som —ja ho he dit abans— en un continent, Europa, en el qual hi ha països que resisteixen bé l'atur i la crisi, i països que s'ensorren; països que estan realment a les acaballes, des d'un punt de vista econòmic, i països, en canvi, que resisteixen prou bé i, per dir-ho així, conserven obertes les perspectives de futur.

Jo penso que nosaltres estem en condicions de resistir la crisi. Som un país amb prou tradició, amb prou riquesa de tota mena, amb prou capacitat d'iniciativa, prou modern, també, amb prou obertura a l'exterior; som un país capaç de resistir la crisi, i, al mateix temps, som un país que podem fer una cosa que ja estem fent, que és que, per sota la crisi, hem d'anar posant les bases d'un país més ben estructurat, més racional, més de tothom, amb bona convivència i amb un alt nivell cívic.

Jo sóc dels qui creuen que a Catalunya s'està produint —i jo crec que qualsevol persona que s'entretengui a analitzar el país trepitjant-lo molt directament ho constatarà— una transformació positiva, important, en la situació de crisi —i la polèmica política també ho emmascara, però, en canvi, és real el canvi aquest. El país està millorant en la seva infraestructura social, molt; en la seva qualitat de vida, molt, en alguns aspectes s'arrenca d'una situació molt deteriorada i, per tant, trigarem anys a superar la situació, però el progrés hi és. En aquest procés jo vull subratllar que hi participa en un grau molt elevat la Generalitat. Jo me'n sento satisfet, vostès amb les seves crítiques potser m'obligaran, doncs, a veure que no és ben bé així, però jo crec sincerament que som aquí per a parlar-ne. Hem introduït canvis molt importants en les coses que es feien fa uns anys i en les que es fan ara, però també hi participen, d'una manera important, d'una manera molt nota-

ble, altres institucions, especialment ajuntaments, i també hi ajuda l'actitud positiva i participativa de molta i molta gent. És a dir, hi participa molta gent i moltes institucions de signe polític divers, i això és bo; això és el que és bo: que hi participa molta gent, molt diversa, de signes polítics diversos. No és exclusiu de ningú aquest progrés i, per tant, em resulta molt còmode parlar-ne, em resulta molt còmode dir-ho.

Jo crec que ara que es parla molt del canvi, que aquest canvi en bona part s'està fent. Veuran: un país que construeix en dos anys més del 15% de les places escolars que ja tenia —més del 15%— és un país que progressa, un país que fa això és un país que progressa. Un país que, de cop i volta, es comença a omplir d'instal·lacions polisportives i on l'esport escolar fa un salt formidable és un país que progressa, i això vostès ho poden comprovar. Vagin pels barris, vagin pels pobles, per les capitals comarcals i veuran el canvi que hi està havent. Un país que es proposa atacar, i que l'ataca, el problema del suburbialisme; per exemple, el Govern de la Generalitat es proposa, com un objectiu dels més importants ara —si trobem la manera de col·laborar amb els ajuntaments, espero que sí— el soterrament de les línies d'alta tensió, posem per cas, que ha estat un fet tan i tan oblidat durant tant de temps, amb la protesta, evidentment, de les persones afectades. Un país que ataca el problema del suburbialisme i que ataca també el de l'oblit de determinades comarques, que s'està tractant, és un país que progressa. Un país que, quan ha d'anegar una part del territori —em refereixo a la regulació del Segre, que espero que, d'una vegada, algun cop la farem; vull recordar que el Govern de la Generalitat, des de l'any 80, està demanant que es faci, i està prenent partit sense cap mena de complex davant les campanyes que aleshores hi havia i que ara veig que ja no hi ha per la presa de Rialb —el 4 365— i, evidentment, pel canal alt de les Garrigues, el canal de les Garrigues-Segarra. Però quan hi ha això es proposa, com nosaltres anem a fer, perquè ja ho tenim lligat, de poder oferir als afectats no només diners —i pocs— sinó una indemnització sense regateig però amb terres regades, com farem, amb terres que es beneficiaran, vull dir, de l'embassament que es vol fer, és un país que progressa. Un país que està duent a terme un programa que ha de fer que, en el termini de pocs anys, no hi hagi cap poble mitjà sense un orfeó, sense una biblioteca, sense un museu, sense un esbart, sense un grup teatral. No n'hi haurà cap. Si seguim per aquesta línia, en pocs anys no hi haurà cap poble a Catalunya, poble mitjanet, que no tingui això. Això és un país que progressa. Un país que es comença a plantejar —el seu Govern almenys s'ho comença a plantejar i estic segur que aquest Parlament hi estarà d'acord— com un problema prioritari, potser fins i tot quan encara no s'ha arribat del tot a alguns dels altres problemes que hi ha, però que ja estan bastant endegats, el dels deficients físics, psíquics i sensorials; un país que ha estat ple d'obres aturades i mig abandonades —algunes durant molts i molts anys com els he explicat i que ara va acabant—, que no cau en aquest vici que hi ha, per exemple, en alguns països, en els quals, quan arriba un nou president, deixa sense acabar tot el que s'estava fent i comença obres noves perquè es pugui dir que ell —aquell president— ha fet allò. Un país on el malbaratament de recursos en el camp de la sanitat ha estat i és encara escandalosament alt i al qual ara comencem a posar ordre. Un país on el pressupost de cultura

ha passat del 81 al 82 de 1 616 milions a 3 854 milions de pessetes, de mil sis-cents a tres mil vuit-cents cinquanta quatre, un país així és un país que es transforma, és un país que millora, és un país que progressa. És un país amb crisi, amb atur, molt bé, és un país que tardarà el que trigarà —tots ajudarem que sigui poc—, que no serà ni un any ni dos, a superar aquesta crisi, és un país que, en la seva profunditat, en les seves realitats més autèntiques, en les seves estructures, en la seva fibra, en el seu teixit, està millorant, i, d'això, ens n'hem de congratular.

Vostès, demà, facin-me totes les rèpliques, totes les crítiques que correspongui, naturalment, però, jo, el que els vull dir és que aquest és un progrés que és mèrit de tots nosaltres i simplement ho vull dir, no pas per a congraciar-me amb ningú, perquè suposo que també seria inútil, sinó simplement perquè en aquest debat i en aquest moment polític, que és incert i, en fi, que pot ser preocupant en alguns aspectes, so

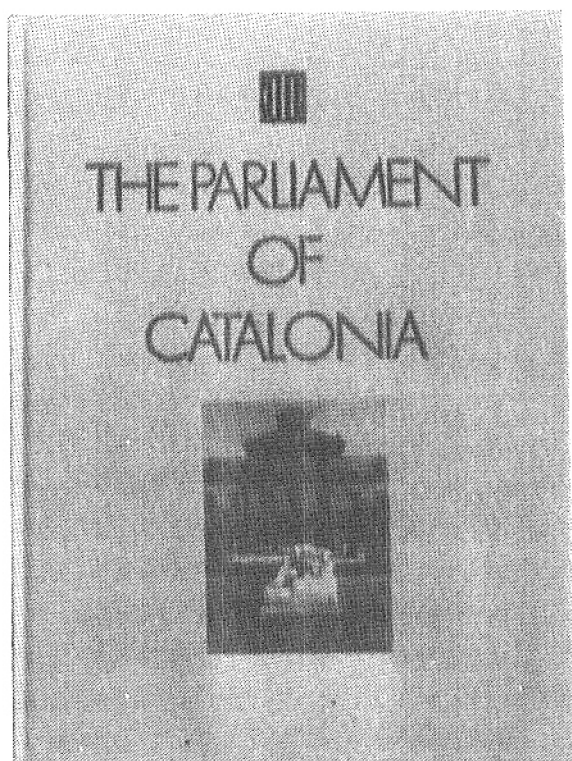
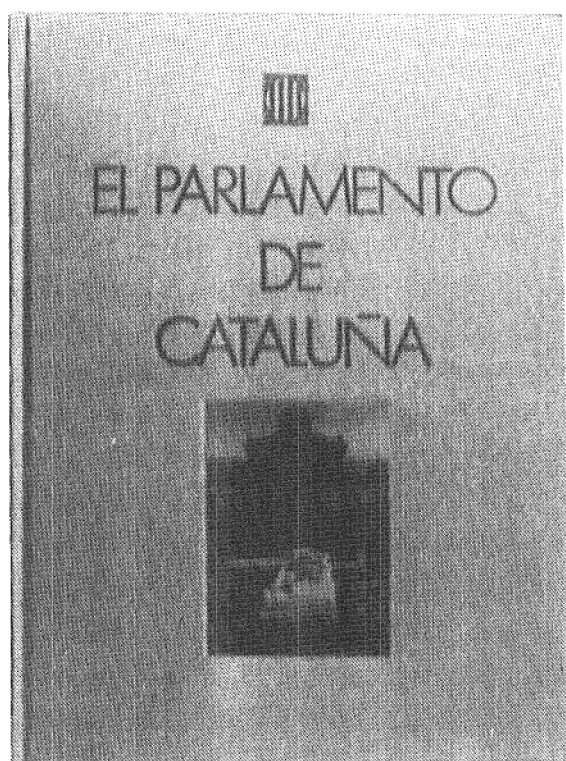
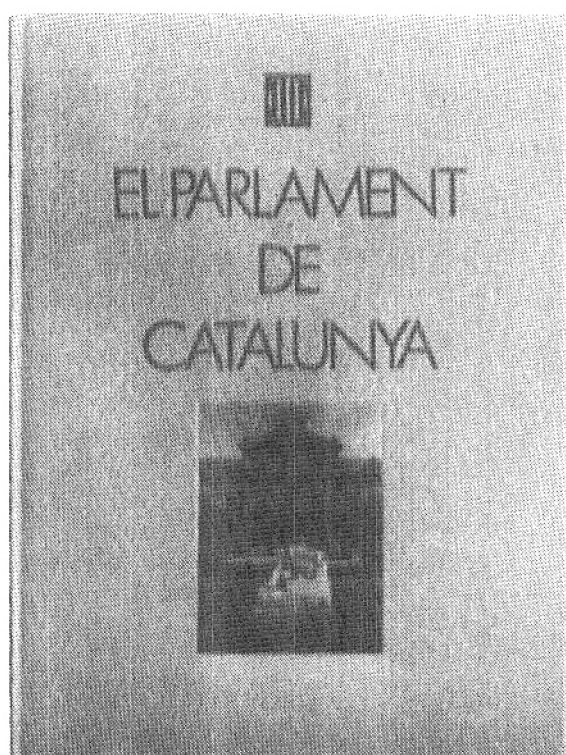
bretot des del punt de vista econòmic i social, al mateix temps tinguem tots, fem-nos tots d'aquest patrimoni que tenim que ens permet mirar les coses amb una certa esperança.

Per tant, jo els he parlat molt extensament —no ho he fet més perquè m'he adonat que m'allargava massa en la crisi, en l'atur, en la crisi industrial, en com s'han de repartir els beneficis—, he constatat tots els problemes que tenim, els problemes de caràcter institucional, les dificultats que hem tingut darrerament en les nostres relacions amb l'Estat central, etc., però, de tota manera, per acabar, deixin-me subratllar tots aquests aspectes de progrés i de capacitat d'iniciativa que, a més, no són només del Govern de la Generalitat, sinó que són de tots nosaltres.

El Sr. PRESIDENT: El debat continuarà demà a les onze amb les intervencions dels Grups.

Se suspèn la sessió.

(Són tres quarts i un minut d'una del migdia.)

Publicacions del Parlament de Catalunya

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edicions en català, castellà i anglès.

120 pàgines
82 il·lustracions a tot color
22 il·lustracions en blanc i negre

Format: 217x297 mm
Paper couché mat
Relligat en tela

CONTINGUT

Prefaci del M.H. Sr. Heribert Barrera, President del Parlament de Catalunya

La Institució parlamentària en la història de Catalunya, per Jaume Sobrequès i Callicó

Origen
Major edat el segle XIII
El funcionament de les Corts medievals
L'època d'or de les Corts
Les Corts i la crisi del segle XV
Les Corts, escenari del redreçament polític
Progressiva decadència de les Corts els segles XVI i XVII
La desaparició definitiva de les Corts

El Palau del Parlament, per Francesc Vicens

La Ciutadella de Felip V
L'arsenal de la Ciutadella
Un segle i mig de repressió
D'arsenal a palau reial
De palau reial a museu
La instal·lació del Parlament

El Parlament de Catalunya, per Ismael E. Pitarch

El Parlament de la Generalitat restaurada (1932-1939)
Composició del Parlament
Esdeveniments històrics més importants en la vida del Parlament
La funció legislativa
La funció de control
Altres funcions del Parlament

El Parlament de la Generalitat restablerta

Les eleccions al Parlament de Catalunya
Sociologia dels Diputats
La constitució del Parlament de Catalunya
La naturalesa i la funció del Parlament de Catalunya
Característiques del Parlament
L'elecció del Parlament i dels Diputats
La funció i les competències legislatives del Parlament
Les funcions de creació, control i impuls de l'acció política i de govern
La funció electiva
La funció integrativa i solidària del Parlament de Catalunya

El funcionament del Parlament de Catalunya

El Parlament i els Diputats
La seu i el temps de treball
Els òrgans del Parlament
El sistema de treball i de decisió
El procediment legislatiu del Parlament
El control i l'impuls polític de l'acció de govern
La publicitat i el coneixement del Parlament
Els serveis del Parlament

Preu de venda: 1.500 pessetes.

Distribució: Publicacions del Parlament de Catalunya, Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, Barcelona-3.

PARLAMENT DE CATALUNYA

L'OBRA LEGISLATIVA 1932-1939

Edició i estudi introductori a cura
d'Ismael E. Pitarch

Prefaci
del M. H. Sr. Heribert Barrera
President del Parlament de Catalunya

PUBLICACIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA
BARCELONA
1981

Recopilació de les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya durant el període de 1932-1939, reproduïdes en facsímil i ordenades per matèries. Estudi introductori sobre la funció legislativa al Parlament de Catalunya.

Format 210 x 310 mm

425 pàgines

Relligat en símil pell i daurats, amb sobrecoberta a 4 tints.

De venda a la Majordomia del Palau del Parlament, i a les llibreries següents: Barcelona: Ballester, Bosch, Hogar del Libro, Llibreria de Ciències Mèdiques i Jurídiques.— Girona: Llibreria 22.— Lleida: Urriza.— Madrid: Llibreria Marcial Pons.— Mataró: Llibreria Robafaves.— Tarragona: Vyp.— Vic: La Tralla.

CONDICIONS PER A LA SUBSCRIPCIÓ

- 1.— La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.
 - 2.— La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.
 - 3.— El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Diari, però sense dret als exemplars no rebuts.
 - 4.— L'Administració del Diari pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció.
-

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

carrer num.

telèfon població

districte postal

desitja subscriure's al DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, d'acord

amb les condicions impreses adjuntes, a partir del dia de de

fins al 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 198 envia

per (gir / taló al portador) núm. la quantitat de pessetes

..... de de 198

Signatura

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, Palau del Parlament,
Parc de la Ciutadella, Barcelona-3

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edició i subscripcions: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya, Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, Barcelona-3.
Telèfon 300 64 13. Subscripció anual: 2.500 pessetes. Número solt: 60 pessetes.

Imprès per Multitext, Diputació, 113-115, Barcelona-15.

Dip. Leg. B-27.966-80.